

УГОРЩИНА

СЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА

РУМУНІЯ

УКРАЇНА

Interreg

Co-funded by
the European Union

ПРОГРАМА INTERREG

Interreg VI-A NEXT Угорщина Словаччина Румунія Україна

2021-2027

Надіслано до Європейської Комісії 1 квітня 2022

Переглянуто на основі листа зауважень від Європейської комісії

Затверджено Програмним Комітетом 29 липня 2022 року

Ухвалено Європейською Комісією 3 листопада 2022 року

ЗМІСТ

1. Спільна програмна стратегія: основні проблеми розробки та відповідні заходи реагування	3
1.1. Програмна територія (не вимагається для Програм Interreg C)	3
1.2. Спільна програмна стратегія: Узагальнення основних спільних проблем з урахуванням економічних, соціальних та територіальних відмінностей та невідповідностей, потреби у спільному інвестуванні, взаємодоповнюваність та синергія з іншими програмами та інструментами фінансування, уроки, отримані з попереднього досвіду, макрорегіональні стратегії та стратегії діяльності у морських басейнах на територіях, де програмна територія повністю або частково охоплюється однією чи більше стратегіями.	4
1.3. Обґрунтування відбору основних цілей та конкретних цілей Interreg, відповідних пріоритетів, конкретних цілей та форм підтримки, із приділенням уваги, за потреби, відсутнім складовим транскордонної інфраструктури	18
2. Пріоритети	25
2.1. Стійкий «зелений» прикордонний регіон	25
2.2. Здоровий привабливий прикордонний регіон	35
2.3. Взаємодіючий прикордонний регіон	45
3. План фінансування	51
3.1. Фінансові асигнування по роках	51
3.2. Загальна сума фінансових асигнувань за фондом та національне співфінансування	51
4. Вжиті заходи для залучення відповідних партнерів до підготовки програми Interreg та роль цих партнерів у виконанні, моніторингу та оцінці	54
5. Підхід до комунікацій та обізнаності щодо програми Interreg (цілі, цільова аудиторія, канали комунікації, у тому числі присутність в соціальних мережах, якщо застосовно, запланований бюджет та відповідні показники для контролю та оцінки)	57
6. Інформація про надання підтримки дрібномасштабним проектам, у тому числі малим проектам у межах фондів малих проектів	59
7. Положення про виконання	61
7.1. Керівні органи програми	61
7.2. Процедура створення спільного секретаріату	62
7.3. Розподіл відповідальності між державами-членами, що є учасниками, та, якщо застосовно, третіми країнами та ОСТ (закордонними країнами і територіями), у випадку внесення фінансових коригувань Керівним органом або Комісією	64
8. Застосування собівартості одиниці, паушальних платежів, фіксованої тарифної ставки та фінансування, не прив'язаного до витрат	66
ДОПОВНЕННЯ	67
Мапа 1: Мапа програмної території	67
Доповнення 1: Внесок Союзу на основі собівартості одиниці, паушальних платежів та фіксованої тарифної ставки не застосовуються	67
Доповнення 2: Внесок Союзу на основі фінансування, не прив'язаного до витрат не застосовується	67
Доповнення 3: Перелік запланованих операцій стратегічного значення, з розкладом	67

CCI	2021TC16NXCВ010
Назва	(Interreg VI-A) NEXT Угорщина Словаччина Румунія Україна
Редакція	1.0, затверджена Програмним Комітетом 7 лютого 2022
Перший рік	2021
Останній рік	2027
Початок впровадження	1 січня 2021
Закінчення впровадження	31 грудня 2029
Номер рішення Європейської Комісії	C(2022) 8029
Дата рішення Європейської Комісії	3 листопада 2022
Номер рішення про внесення змін до Програми	[20]
Дата набрання чинності рішенням про внесення змін до Програми	
Регіони NUTS, охоплені Програмою	Саболч-Сатмар-Берег – HU323 Боршод-Абауй-Земплен – HU311 Кошицький край – SK042 Прешовський край – SK041 Марамуреш – RO114 Сату-Маре – RO115 Сучава – RO215 Закарпатська область – UA015 Івано-Франківська область – UA003 Чернівецька область – UA002
Тип	A

1. Спільна програмна стратегія: основні проблеми розробки та відповідні заходи реагування

1.1. Програмна територія (не вимагається для Програм Interreg C)

Посилання: пункт (а) Статті 17(3), пункт (а) Статті 17(9)

Територія Програми Interreg NEXT Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна (HUSKROUA) складається з різних регіонів Угорщини, Словаччини, Румунії – держав-членів ЄС та України – країни-партнера. Загальна площа території співробітництва становить 83 057 км² (дорівнює території Австрії), чисельність населення становить 8 078 324 особи (коливається між чисельністю населення Австрії та Болгарії). Таким чином, територія співробітництва за показниками дорівнює території держави-члена ЄС – середньої за розміром європейської країни. Проте в адміністративному плані ця територія поділяється між чотирма країнами із відмінними функціями та сферами відповідальності щодо відповідних регіонів NUTS III.

Відповідно до методології EUROSTAT,¹ програмна територія може вважатися великою суцільною сільською територією із вельми невеликою кількістю міських центрів та регіонів. За винятком Кошицького краю та Боршод-Абауй-Земплену, що є проміжними регіонами, всі регіони NUTS III є переважно сільськими. Беручи до уваги винятково щільність населення та рівень урбанізації, регіони України також можна віднести переважно до сільської та/або проміжної категорії, причому із чітко спостережуваною двоїстістю у кожному з трьох регіонів: рівнинна та долинна території (наприклад, навколо Чернівців, Ужгорода, Івано-Франківська) є більш заселеними та урбанізованими, аніж вищі гірські території Карпат.

Назва та кількість населення територіальних одиниць, що зазнали негативного впливу

Територіальна одиниця	Країна	Площа (км ²)	Чисельність населення
Боршод-Абауй-Земплен	Угорщина	7 246,19	676 093
Чернівецька область	Україна	8 095,47	901 309
Івано-Франківська область	Україна	13 959,28	1 370 526
Кошицький край	Словаччина	6 756,93	800 414
Марамуреш	Румунія	6 286,95	522 302
Прешовський край	Словаччина	8 981,33	825 022
Сату Маре	Румунія	4 408,71	387 918
Сучава	Румунія	8 632,94	761 808
Саболч-Сатмар-Берег	Угорщина	5 933,65	578 963
Закарпатська область	Україна	12 755,67	1 253 969
		83 663,00	8 078 324,00

¹ EUROSTAT: Типологія міських-сільських територій: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/rural-development/methodology>

1.2. Спільна програмна стратегія: Узагальнення основних спільних проблем з урахуванням економічних, соціальних та територіальних відмінностей та невідповідностей, потреби у спільному інвестуванні, взаємодоповнюваність та синергія з іншими програмами та інструментами фінансування, уроки, отримані з попереднього досвіду, макрорегіональні стратегії та стратегії діяльності у морських басейнах на територіях, де програмна територія повністю або частково охоплюється однією чи більше стратегіями.

Посилання: пункт (b) Статті 17(3), пункт (b) Статті 17(9)

1.2.1 Узагальнення основних спільних викликів

Екологічні умови та відповідні виклики

Відповідно до природних умов програмна територія охоплює три біогеографічні регіони, що мають схожі характеристики і простягаються територією чотирьох держав: Континентальний, Альпійський та Паннонський. Незважаючи на схожість кліматичних, геологічних, ґрунтових характеристик, флори та фауни, транскордонний характер розташування регіонів відзначається також спільними проблемами.

Джерелом багатьох екологічних можливостей та проблем програмної території може вважатися транскордонне ландшафтне розмаїття.

У регіонах розташовані природні оселища (хабітати) транснаціонального, а подекуди й європейського, значення. Карпати – один з найбільш значущих коридорів для міграції та розповсюдження біологічних видів. Тут віднаходять притулок понад 300 видів птахів, багато з яких включено до Директива з охорони природних середовищ існування дикої флори і фауни через їхній вузький ареал. Карпати – знане середовище існування найбільших у Європі популяцій великих хижаків (ведмедів, вовків, рисей). Густі гірські ліси вкривають більшість гірських територій. Природна рослинність, особливо Паннонського регіону, опинилася під загрозою через інвазійні чужорідні види.

Домінантний рослинний покрив програмної території – різноманітні лісові угіддя (загалом 57%), зокрема в Карпатах, що вкривають простір вздовж та впоперек кордонів. Ліси життєво важливі для адаптації та стійкості до змін клімату, й запобігання стихійних лих на всій програмній території. Однак ліси на території зазнають вкрай негативного впливу з погляду екології та людської діяльності. Зміни клімату спричинюють деградацію лісів, численні лісові пожежі та розповсюдження інвазійних видів. Інтенсифікація лісокористування, зокрема незаконна лісозаготівля, стають джерелом численних проблем. Наслідки збезлісіння стають все очевиднішими: підвищена вразливість до погодних катаклізмів; втрата опадів та запилювачів насаджень; респіраторні захворювання через лісові пожежі; нераціональне управління водними ресурсами; викиди CO₂; втрата біорізноманіття.

Проблеми щодо орної землі у Паннонському та Континентальному регіонах коріняться у широкомасштабному інтенсивному землеробстві, що здебільшого ігнорує екодружні рішення, вихідну рослинність, ресурсоефективні технології та зменшення використання хімічних забруднюючих речовин.

Спеціальні природоохоронні території, що уміщують оселища від Карпатських хвойних лісів до Паннонських степових луків, які територіально часто перетинають одне одного, відіграють важливу роль у збереженні біорізноманіття та природних цінностей програмної території. Декілька оселищ особливого типу у межах програмної території є ключовими екологічними цілями. Водно-болотні угіддя та Рамсарські угіддя є найціннішими територіями у контексті екологічних мереж та біорізноманіття. Декілька з них виконують додаткові функції із запобігання повені та взаємодії оселищ. Основні загрози з погляду екології та людської

діяльності включають неконтрольовані туризм та рибальство; інтенсифікацію лісокористування та евтрофікації; розповсюдження інвазійних видів флори; забруднення стічними водами та побутовими відходами; забруднення важкими металами. Ще одним оселищем, складові якого становлять об'єкти всесвітньої природної спадщини, є букові ліси Карпат, що тягнуться від Словаччини до Румунії, перетинаючи територію України. Інтенсивна лісозаготівля становить для цих лісів найбільшу загрозу.

Деякі ділянки розташовані вздовж або суміжно з кордонами, що утворює транскордонні взаємозв'язки екологічних мереж. Прикладами можуть бути: об'єкт Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО – печери Аггтелекського і Словацького карста, мережа Natura 2000 (Спеціальні природоохоронні території, SPA) – «Верхня Тиса» вздовж угорсько-українського кордону, «Виноградівська Тиса», що належить до Смарагдової мережі; вздовж словацько-українського кордону, Natura 2000 (Об'єкти природи загальноєвропейського значення, SCI) – «Стінска», «Ужанський національний природний парк» – також складова Смарагдової мережі; приклади на румунсько-українському кордоні: Natura 2000 (Об'єкти природи загальноєвропейського значення, SCI) – «Мармароський масив», «Мармароські та Чивчино-Гринявські гори» – складова Смарагдової мережі. Різний рівень природоохоронних заходів, відмінність у різних країнах функцій та сфер відповідальності зацікавлених сторін значно утрудняють спільні дослідження, моніторинг, запобігання та управління.

Однією з найважливіших загальних проблем є управління водними ресурсами. Майже 85% їхньої загальної площі є частиною басейну ріки Дунай. Великі ріки, такі як Ваг, Тиса, Серет та Прут – притоки Дунаю. Серед усіх приток Дунаю Тиса є найбільшою на програмній території (60,23% від загальної площі). Аналізована транскордонна територія налічує понад 20 великих річок – приток Тиси.

Хімічний стан річок у відповідних річкових басейнах варіюється у різних ділянках річок. Необхідні транснаціональні заходи щодо Тиси та її численних транскордонних приток (зокрема притоки Сомеш). У контексті екологічної ситуації з прісними водами, що зазнали негативного впливу, водойми здебільшого мають задовільний екологічний стан. Тиса та багато з її транскордонних приток мають поганий хімічний стан. Транскордонна координація у сфері управління водопостачанням у рамках системи управління річковим басейном потрібна стосовно багатьох водойм, включно з підземними водами.

Зміна клімату має надзвичайно великий вплив не лише на екологічні умови програмної території, але й на частоту та інтенсивність стихійних лих, у тому числі повеней та лісових пожеж. Адаптація до змін клімату, запобігання стихійних лих та готовність до них мають враховувати збільшення кількості екстремальних явищ у контексті температурних умов (наприклад, збільшення кількості спекотних днів). У майбутньому очікується збільшення екстремального випадання опадів. Зливи можуть спричинити раптові паводки. Ключові наслідки зміни клімату можна узагальнити таким чином: підвищення температури вище за середню температуру в Європі; підвищувальний зсув стосовно видів рослин і тварин (наприклад, зменшення використання букових та соснових угідь); високий ризик зникнення видів; підвищення ризику лісових шкідників; підвищення ризику каменепадів, зсувів ґрунту, аномальної спеки; зменшення кількості літніх опадів; підвищення ризику виникнення річкових повеней; підвищення ризику лісових пожеж; зниження економічної цінності лісів.

У багатьох випадках негативний транскордонний вплив спричинюють утилізація відходів, обробка стічних вод та забруднення повітря. Лише в Угорщині та Словаччині переробка відходів сягає значущих рівнів, проте в Україні сміттеві звалища є найрозповсюдженішою формою утилізації муніципальних відходів. Значним чином, зокрема в регіонах України, утруднено утилізацію відходів та обробку стічних вод. Забруднення відходами на транскордонному рівні стало поширеним явищем через скидання твердих відходів та необроблених стічних вод у річки. А також через переповнені сміттєзвалища, що не відповідають європейським вимогам, незаконне скидання відходів у заплаву Тиси, невирішені проблеми транспортування відходів і надання комунальних послуг із застосуванням застарілих та слаборозвинених водоочисних споруд та

каналізації. Забруднення відходами річок регіону Верхньої Тиси з 2000 року становить основну екологічну проблему для всіх країн, розташованих вгору та вниз за течією Тиси.

Екологічна стійкість також має надзвичайно важливе значення для регіонів. Екологічний слід всіх чотирьох країн перевищує їхню біоємність. Викопні види палива домінують в енергоспоживанні всіх зазначених країн. Рівень викидів парникових газів за останнє десятиліття дещо знизився лише в Україні. Потенційну важливу роль має передача знань на шляху підвищення ресурсоефективності в усіх прикордонних регіонах. Ефективні технології та використання альтернативних джерел енергії мають у подальшому підтримуватись.

Unofficial translation

Відповідно до профілів ризику стихійних лих, розроблених спільно з Робочою групою МПК з питань готовності та реагування і Європейською комісією, Україна має найвищий ризик порівняно з 40 країнами Європи. У контексті небезпечних природних явищ та їхнього впливу всі чотири країни демонструють схожі характеристики та доволі високі показники. З огляду на небезпечні природні явища, повені – головна загроза для всіх чотирьох країн. В Румунії показник небезпеки для людей та її впливу на них є третім найвищим у Європі, при цьому в Україні такий показник є найвищим у континентальній Європі. Пристосувальні можливості є вкрай низькими в Україні та Румунії.

Із 125 лих, зареєстрованих за останні 20 років, майже 95% мали природне походження. З них гідрологічні події та екстремальні температурні умови (становлять 38%; аномальні холод чи спека, посуха) траплялися практично у рівній кількості. Програмна територія значущою мірою схильна до масштабних повеней (40% стихійних лих). Основними причинами надзвичайно високих повеней у регіоні є інтенсивні зливи (майже 80%) й танення снігу (трохи більше 20%), проте до переліку безсумнівно можна додати й людський фактор (наприклад, слабе регулювання стоку, брак протиповеневих водосховищ, збезлісіння, інтенсивне землеробство). Кількість та інтенсивність повеней є основними транскордонними проблемами для більшої частини програмної території. Окрім звичних весняних повеней потрібно бути готовими до раптових інтенсивних повеней, що трапляються у найнеочікуваніші періоди через вплив змін клімату. Повені спричинюють як шкоду, нанесену безпосередньо водою, так і транскордонне забруднення, оскільки переносять і розповсюджують різноманітні забруднюючі речовини, зокрема тверді та рідкі відходи.

На програмній території спостерігається постійне погіршення щодо безпеки природних пожеж, що безпосередньо пов'язано зі зміною клімату і виражається у посиленні посух, підвищенні температури повітря, зниженні рівня вологості та зменшенні кількості опадів. Однак наслідки людської діяльності також спричинюють значну кількість лісових пожеж, які, через обширні лісові угіддя програмної території, можуть розповсюджуватися за кордони. Через зміни клімату може підвищитися частота буреломів. Погодні умови впливатимуть на склад та умови оселищ, можуть з'явитися нові біотичні шкідники, нетипові для певної території.

Певні катастрофічні ситуації антропогенного характеру негативно впливають на декілька територій прикордонного регіону: комунальне забруднення, незаконна лісозаготівля, деякі види гірськовидобувної, металургійної та іншої промислової діяльності. З антропогенних катастроф проблема забруднення, що впливає на транскордонні водотоки, є одним із важливих завдань для спільного реагування. Є промислові та гірськовидобувні території, що потребують реконструювання у декількох місцях регіону, проте з іншого боку, їхній екологічний вплив у деяких випадках простягається далеко за межі кордонів (наприклад, забруднення важкими металами від порожньої породи, аномально висока концентрація солей).

Функціональні території у контексті екологічного згуртування

З огляду на зміни клімату, зокрема біорізноманіття та небезпечні природні явища, ключові елементи кожної території фактично пов'язані із водозбірною територією річки Тиси та Карпатськими лісами. Зазначені гідрологічні та біогеографічні характеристики створюють спільну функціональність аналізованої території, із впливом на програмну територію в цілому, і перебувають у тісному взаємному зв'язку з усіма пов'язаними підтемами. Однак певні функціональні території можуть визначатися у рамках кожної підтеми пріоритету, тому пояснення щодо таких територій надається нижче:

Біогеографічні регіони: з них Паннонський та Альпійський регіони мають найбільш значущий вплив через їхній найбільш транскордонний характер. У цих біогеографічних регіонах декілька природних характеристик є схожими, що демонструє потенціал для транскордонного співробітництва.

Спеціальні природоохоронні території, екологічні мережі та ідентичні оселища: території, мережі та оселища, які розташовані вздовж кордонів і мають відповідні природоохоронні функції. У такому розумінні ситуацію з «Правічними незайманими буковими лісами Карпат та інших регіонів Європи» можна вважати особливою, оскільки тут хоч і не йдеться про фізичну неперервність, проте наявна просторова мережа у контексті функціональності.

Річкові басейни, зокрема басейн Тиси: річкові водозбірні території дотичні не до державних кордонів, а до континентальних водозбірних басейнів Карпат, що має надзвичайно важливе значення. Функціональна інтеграція річкових басейнів, розташованих на заході Карпат, може вважатися потужнішою, враховуючи той факт, що басейни всіх приток (Задья, Шайо/Слана, Бодрог, Сомеш, Кьорьош/Кріш) є невід'ємною частиною басейну Тиси, протікаючи територією всіх відповідних країн. Басейн Тиси є надзвичайно важливим для програмної території, більш значущим за річкові басейни на сході Карпат.

Карпатські гори: через багатоплановий вплив змін клімату на Карпати (наприклад, екстремальна кількість опадів), майже всю програмну територію можна вважати функціональною територією у контексті адаптації та пом'якшення наслідків змін клімату. З погляду екології лісові угіддя (західна частина словацько-угорського кордону; північна частина словацько-українського кордону; майже вся українсько-румунська прикордонна зона), що вкривають простір вздовж та впоперек кордонів, також можна розглядати як функціональні території.

Транскордонні території, що піддаються шкідливому екологічному впливу (ризик забруднення, антропогенні ризики): у контексті цієї підтеми відходи, що утворюються, зберігаються й потрапляють у басейн річки Тиса, становлять значущий ризик транскордонного значення. Тому заплави, прибережні території, що піддаються забрудненню відходами з водотоків України та Румунії, також безсумнівно є функціональними територіями. Утилізація відходів на територіях вгору та вниз за течією становить проблему для великих територій вздовж річок, що перетинають кордони. Території водотоків в одному і тому самому районі транскордонного річкового басейну у межах прикордонного регіону можуть вважатися функціональною територією, оскільки водотоки можуть діяти як проміжна ланка і розповсюджувати не тільки стихійні лиха (повені, ламання криги), але й антропогенні забруднення.

Території, що постраждали від стихійних лих: з точки зору катастроф, прикордонний регіон страждає від стихійних лих, фактично, того ж походження і в однаковій мірі. Кліматичні катастрофи, пов'язані з дощовою погодою, мають комплексний механізм дії на практично всій програмній території (злива у Карпатах перетворюється на повені у низовинах програмної території). У контексті кліматичних катастроф, пов'язаних з посушливістю, відповідно до умов програмної території виокремлюють дві основні функціональні території: 1. залісені Карпати і лісові пожежі; 2. низовини й посухи.

Потреба у спільному втручанні у контексті територіального згуртування

- ОЦ2 (основна ціль) КЦі (конкретна ціль) та КЦіі: Регіональне співробітництво щодо підвищення ресурсоефективності (у тому числі використання відновлюваних джерел енергії);
- **ОЦ2 КЦіv:**
 - о спільна підготовка до несприятливого впливу кліматичних умов та змін клімату, що спричинюють посуху;
 - о спільна підготовка до несприятливого впливу кліматичних умов та змін клімату, що спричинюють аномально інтенсивні зливи;
 - о спільні обмін знаннями, запобігання, підготовка та ліквідація наслідків у контексті ситуацій, що мають характер потенційного стихійного лиха (зокрема повені, екстремальні температури, пожежі, зсуви ґрунту, а також антропогенні катастрофи);
 - о розробка та впровадження спільних планів з відновлення.
- ОЦ2 КЦv: Моніторинг транскордонних підземних вод; підтримка обробки стічних вод;
- **ОЦ2 КЦііv:**
 - о співробітництво щодо збереження біорізноманіття та спеціальних природоохоронних територій (пов'язаних зокрема з екологічними мережами, карпатськими лісами, водно-болотними угіддями та Паннонськими луками);
 - о природоохоронні заходи на вирішення проблеми інтенсифікації лісокористування;
 - о природоохоронні заходи на вирішення проблеми розповсюдження інвазійних видів та деградації оселищ;
 - о природоохоронні заходи щодо всіх видів та джерел забруднення води (приділяючи особливу увагу басейну річки Тиса);
 - о робота над механізмами попередження для максимальних показників забруднення (включно із заходами з покращення моніторингу та моделювання);
 - о впровадження заходів щодо підвищення якості повітря.
- **КЦІ (конкретна ціль Interreg 1):**
 - о потреба у нарощуванні потенціалу та обміні знаннями з метою встановлення нових форм територіальної та міжвідомчої співпраці разом з підтримкою наявних (Євро регіони, зокрема Європейські об'єднання територіальних громад (надалі - ЄОТГ));
 - о підтримка пошуків партнерів та створення партнерств;
 - о потреба у посиленні інституційного співробітництва у контексті адаптації до кліматичних змін, зокрема ліквідації наслідків стихійних лих.

Показники економічної діяльності та відповідні проблеми

На аналізованій території спостерігається значна нерівномірність показників економічної діяльності. Регіональні відмінності мають чітко виражений поділ «схід-захід», причому вищі показники мають найзахідніші заможніші регіони (Кошицький край: 12 900 євро на особу, Прешовський край: 9300, Боршод-Абауй-Земплен: 9600). Всі найменш розвинуті області, що історично відстають за економічними показниками, розташовані на периферії України (Чернівецька: 1036, Закарпатська: 1125, Івано-Франківська: 1523) та Румунії (Сучава: 5500, Марамуреш: 6800). У ширшому контексті територія співробітництва складається з територій, що є частиною групи регіонів із найнижчим ВВП на душу населення у відповідних країнах.

Враховуючи відставання та подекуди периферійний характер аналізованої території, необхідно сприяти загальному зрівнянню регіонів із показниками основних економічних напрямків діяльності ЄС. Для держав-членів ЄС, і особливо для України, вирішальне значення має заохочення інтеграції в ЄС. Для повноцінного використання потенціалу економічного зростання у зазначених регіонах вельми необхідне заохочення економічної когезії у межах території. Перешкодами для транскордонних економічних відносин і досі є чинники утруднення діяльності

у таких напрямках, як іноземні інвестиції, торговельні відносини, ланцюги створення вартості та мережі постачальників, розвиток бізнесу тощо. Низькі показники економічної діяльності більшості прикордонних регіонів здебільшого ґрунтуються на низькому коефіцієнті використання інноваційних екосистем. Всі чотири країни мають основні показники нижче середніх по ЄС щодо інноваційнішої Європи (smarter Europe). За кількістю патентних заявок на мільйон мешканців Словаччина та Угорщина належать до групи країн Європи із помірними показниками – 5-20 патентів на мільйон осіб. З точки зору виробництва знань особливо відстають Румунія і Україна – менше 5 патентів на мільйон осіб. Прикордонний регіон – це територія-наслідувач технологій на відміну від територій-економічних та технологічних лідерів ЄС (наприклад, Німеччина із понад 200 патентами на мільйон мешканців). Схожі результати спостерігаються щодо валових внутрішніх витрат на науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи. В Україні та Румунії внутрішні витрати на НДДКР навіть не перевищують 50 мільйонів євро незважаючи на значно більшу територію цих країн, проте й Словаччина з Угорщиною залишаються в другій групі держав з найнижчими показниками витрат на НДДКР – 50-200 мільйонів євро. Саме тому справжньою проблемою залишається недостатнє прагнення скористатися порівняльними перевагами та економічними особливостями. Зазначене вимагає тіснішої співпраці у рамках інноваційної спеціалізації із особливим акцентом на суб'єктах МСБ. Наявні значні відмінності у принципах інноваційної спеціалізації, зокрема щодо сфери спеціалізації, секторів та територіального охоплення. Україна лише почала приділяти більшу увагу означеній темі, критично важливій і для економічного розвитку прикордонних регіонів. Низька додана вартість видів економічної діяльності через структурні проблеми є широко розповсюдженою складністю на програмній території. Тому підтримка обміну найкращими практиками стосовно принципів інноваційної спеціалізації є важливою сферою діяльності. Таке співробітництво з особливим акцентом на вивченні та розробці принципів необхідне для багатьох регіонів і зацікавлених сторін.

В межах аналізованої території було визначено різні зони для підтримки розвитку бізнесу. Ці зони відрізняються з точки зору власності, управління, економіко-законодавчого підґрунтя, термінології. Величезні відмінності наявні також щодо їх розміру, кількості компаній-резидентів і кількості співробітників. Спостерігається нерівномірний територіальний розподіл промислових парків, що має чітко виражений поділ «схід-захід», із вищими показниками в Угорщині, Словаччині та повіту Сату-Маре. Вочевидь наявний нереалізований потенціал економічного співробітництва у рамках транскордонних вісей та зон відповідних інфраструктур та послуг. Існує необхідність спільного розвитку бізнесу, залучення інвестицій, створення мереж, обміну знаннями з метою отримання фінансової вигоди від вузлового розташування регіону та докорінно відмінних характеристик чотирьох країн.

В межах аналізованої території спостерігається значна нерівномірність щодо кількості підприємств на кількість населення. У західній частині ця кількість інколи аж у 6-7 разів вища, ніж у найсхідній, переважно українській частині території.

У контексті мережі автомобільних доріг, однією з основних характеристик території є національні системи, слаборозвинені й негармонізовані в аспекті будівництва, планування та утримання. Обмежена кількість будь-якого виду надземних доріг створює пряме транскордонне сполучення. Через слаборозвинені транснаціональні високошвидкісні автомобільні дороги все ще наявні великі території із слабкою сполучуваністю та досяжністю. Зволікання з великим інвестуванням в інфраструктуру зберігає несприятливу ситуацію у відсталих регіонах. Спостерігається нестача автомагістралей через Карпатські гори.

Незважаючи на наявність мультимодальних транспортних вузлів на аналізованій території, як і раніше відсутні добре функціонуючі мережі між обласними центрами та найбільшими прикордонними містами. Зокрема Чернівці та Сучава мають найбільш несприятливе розташування з точки зору часу подорожі до інших обласних центрів.

Роботу багатьох залізничних транспортних ліній та ділянок було призупинено для пасажирських або вантажних перевезень, або ж для обох. Невирішеними залишаються проблеми значних

заторів та негармонізованої інфраструктури, зокрема технічні відмінності в параметрах колій, електрифікація та кількість залізничних сполучень. Зміна колій та стрілочні переводи є основними факторами, що сповільнюють роботу залізничного транспорту. Варто згадати логістичний потенціал прикордонного регіону трьох країн навколо транзитної зони Загонь – Черна над Тисою – Чоп; спільна транскордонна логістична зона має Європейський потенціал як залізничний вантажний вузол, проте цей потенціал не використовується повною мірою.

Значні затори утворюються на пунктах перетину кордону і є надзвичайно серйозним чинником, що утруднює інфраструктурну взаємодію. Однією з основних перешкод для будь-якого виду транскордонного співробітництва, що вимагає частого пересування та активних потоків через державні кордони, є недостатня кількість та неналежна якість пунктів перетину кордону. За винятком деяких словацько-угорських пунктів, існують великі прикордонні регіони без або з невеликою кількістю пунктів перетину кордону (наприклад, спільні українсько-румунські ділянки прикордонної зони річки Тиса та навколишньої території Карпатських гір). Вантажні перевезення суворо обмежені, оскільки в'їзд вантажних автомобілів з осьовим навантаженням понад 7,5 тонн дозволено лише на дуже невеликій кількості пунктів перетину кордону. Незважаючи на зростаючий рівень транскордонної мобільності в цілому, мала кількість пунктів перетину кордону і їхня низька пропускна здатність ускладнюють рух.

Зачасту має місце суворий прикордонний режим, зокрема правила і процедури прикордонного контролю. Низький рівень інтероперабельності і довготривалі очікування в пунктах перетину кордону на зовнішньому кордоні ЄС і Шенгенської зони значно послаблюють когезію. Щоденна міграція значною мірою стала неможливою через збільшення завантаженості доріг та довготривалі механізми контролю. Проблема незаконного перетину кордону значущою мірою поширена на зовнішньому кордоні Шенгенської зони, що пов'язано з контрабандою бензину, алкоголю і тютюнових виробів, торгівлею на чорному ринку і окремими контрабандними продуктами. Невизначена ситуація, викликана пандемією COVID-19, вимагає більш тісної співпраці органів влади, оскільки проникність кордонів у найближчі роки багато в чому залежатиме від того, як буде узгоджено і реалізовано на практиці різні заходи.

Послуги громадського транспорту є досить некоординованими на рівні усіх чотирьох країн. Перевезення, як автобусні, так і залізничні, як правило, здійснюються, створюючи сполучення лише між двома країнами. Необхідно більше міжнародних сполучень, що поєднують принаймні три країни, а також, на додачу до належного розвитку інфраструктури, забезпечення мультимодальності й отримання інформації про пасажирів у режимі реального часу, на підставі конкретних потреб у контексті мобільності.

Функціональні території у контексті економічного згуртування

- Транспортна мережа міжнародного значення: ці елементи є або центральними, або комплексними складовими загальноєвропейського та транс'європейського транспортного (надалі - TEN-T) коридорів аналізованої території, що утворюють пряме сполучення між щонайменше трьома з чотирьох відповідних країн. Розвиток, спрямований на створення кращих східно-західних відносин, із сполученням України та Центральної Азії із Західною Європою через територію чотирьох країн, може стати новим стимулом для формування функціональних територій у рамках Європейської інтеграції. Наявна можливість створити потужні взаємозв'язки, у контексті інтермодальності та інтероперабельності, включно з транспортними осями й сполученнями, на території, позначеної, зокрема, вузлами Мішкольц, Кошиці, Ужгород, Мукачеве, Сату-Маре та Ньїредьгаза.

- Мережа промислових парків та бізнес-районів: така інфраструктура може стимулювати економічну діяльність регіону шляхом створення та розвитку операційних мереж відповідних зацікавлених сторін. Вони є інструментами стимулювання розвитку підприємництва та нарощування потенціалу. Найбільш очевидним місцем отримання фінансової вигоди від транскордонних економічних потоків є транзитно-логістична зона навколо Черні над Тисою, Чопа та Загоні.

- Мережа на основі моделі чотириланкової спіралі: функціональна характеристика, яку можна означити особливо стосовно учасників інноваційної екосистеми за участі науково-педагогічної спільноти та підприємців. Зазначені зацікавлені сторони утворюють мережі відповідних зацікавлених сторін і сприяють створенню та передачі знань, інноваційній спеціалізації з вищою доданою вартістю шляхом зміцнення співробітництва між бізнесом та сферою НДДКР й інновацій.

- Пункти перетину кордону: територіальний розподіл, кількість, пропускна здатність, технічні параметри та персонал значною мірою визначають статус та потенціал усіх видів транскордонного співробітництва. Проникність кордонів впливає на функціональні відносини, у тому числі на охорону здоров'я, освіту, ринок праці тощо. Таким чином, транспортна інфраструктура та послуги у таких пунктах перетину кордону мають вирішальне значення для створення ефективних прикордонних внутрішніх районів і підтримки транскордонної мобільності (наприклад, трудової та студентської міграції, туризму).

- Території з низьким рівнем транспортної доступності: ці території (наприклад, на спільній ділянці річки Тиса на українсько-румунському кордоні або в гірських районах Карпат) часто розташовані на периферії уздовж державних кордонів і характеризуються слаборозвинутою транспортною мережею, малою кількістю пунктів перетину кордону, низькими показниками економічної діяльності. Такі території, якими часто є сільські райони, позбавлені міських функцій, головним чином через низьку проникність кордонів та неефективність транскордонної транспортної інфраструктури та надання послуг.

Потреба у спільному втручанні у контексті економічного згуртування

- ОЦІ КЦііі і КЦіv: Територіально інтегрований економічний розвиток у межах транскордонних транзитних зон на підґрунті спільної діяльності із завантаження, сортування, зберігання, обробки та транспортування товарів, що перевозяться; розвиток спільних та гармонізація суміжних інфраструктур та сполучень на підтримку промислово-логістичного співробітництва.

- ОЦЗ КЦі і КЦіi: Підтримка досліджень, планування й будівництва для покращення мультимодальності, інтермодальності та інтероперабельності транспортних вузлів; підтримка усунення технічних перешкод щодо міжнародних пасажирських сполучень, управління мультимодальними перевезеннями та отримання інформації про пасажирів у режимі реального часу; підтримка кращої координації регіональної та національної політики в галузі автомобільного транспорту, планування та будівництва; координування стосовно ідентифікації та усунення заторів на пунктах перетину кордону; створення нових пунктів перетину кордону та збільшення пропускної здатності існуючих пунктів.

- **КЦі1:**

- o Створення та апробація заходів для регіонів із обміну досвідом щодо реалізації стратегій інноваційної спеціалізації, підтримка обміну відповідними знаннями між зразковими та відсталими регіонами стосовно розробки та впровадження політики й схем управління.

- o Підтримка нарощування потенціалу та передачі знань за допомогою транскордонного співробітництва регіональних сторін, зацікавлених в моделі чотириланкової спіралі, з метою розвитку підприємництва та збільшення доданої вартості спільних продуктів та послуг.

- КЦІ2 (конкретна ціль Interreg 2): Гармонізація прикордонного контролю та інформаційних процедур, зокрема пов'язаних з пандемією та іншими надзвичайними ситуаціями; співпраця органів влади у контексті нарощування потенціалу (покращення технічних умов, обмін ноу-хау та навчання співробітників органів прикордонного та митного контролю, уніфікація та спрощення систем митного та прикордонного контролю) / додаткові заходи у контексті встановлення системи реєстрації в'їзду та виїзду (EES); зміцнення співробітництва з поліцією та вдосконалення методів прикордонного контролю на зелених кордонах з метою боротьби з організованою злочинністю.

Соціальна інтеграція та відповідні проблеми

Густота населення загальної території відносно низька – 97,26 осіб/км². На аналізовану територію тривалий час впливає еміграція (коефіцієнт чистої міграції у 2018 році склав -1,89), що є однією з основних причин зменшення кількості населення. Основними об'єктами міграції зазвичай є столиці і мегаполіси, більш успішні західні регіони цих країн або західноєвропейські напрямки. Що стосується чисельності населення у 2014 та 2018 роках, то кількість жителів скоротилася на 21 429 осіб – з 8 099 753 до 8 078 324 жителів. У всіх відповідних регіонах, за винятком повіту Сучава (+ 2,43%) і словацьких регіонів (Прешовського краю: + 0,62%, Кошицького краю: + 0,61%), зменшення кількості населення стало безсумнівною демографічною тенденцією.

Високий рівень безробіття є серйозною проблемою для більшої частини території. Безробіття також є відображенням низького рівня освіти, несприятливого характеру економічної структури, відсутності великих компаній-роботодавців, а також створює реальну загрозу бідності. Окрім декількох регіонів, на всіх відповідних територіях рівень безробіття перевищує 8%. Тут слід також зазначити чинник бідності серед працюючого населення, адже навіть працевлаштовані особи можуть перебувати на певному рівні бідності у регіоні. Диспропорції у потребах та пропозиціях на ринку праці є значущими, тому певні гармонізація та співпраця у сфері транскордонного працевлаштування та відповідних послуг може стати невід'ємною частиною спільної боротьби з безробіттям.

Ромські громади часто стають осередками серйозних соціальних проблем: низький дохід, виключення з ринку праці, і, як наслідок, фінансова та матеріальна депривація. Частка Ромів, які живуть у злиднях чи перебувають на межі бідності, є дуже високою, тому вони становлять одну з найвразливіших груп населення аналізованої території. Ромській меншині також загрожує подальша територіальна сегрегація. Такі негативні соціально-географічні процеси відбуваються на великій частині території, особливо у сільських районах. Крім того, найбільш густонаселені та периферійні громади проживають у невеликих віддалених селах та/або прикордонних районах, що характеризуються несприятливою соціально-економічною ситуацією, зокрема поганою інфраструктурою, низьким рівнем доступності, відсутністю робочих місць, проблемами з житлом, низьким рівнем освіти тощо.

Зазначені проблеми соціальної інтеграції в прикордонному регіоні ще більше поглиблюються, якщо зосередитися на потребах маргіналізованих груп, щоб допомогти їм отримати доступ до сучасних або покращених послуг, особливо за допомогою телемедицини. Питання стану здоров'я та співробітництва у галузі охорони здоров'я потребують особливої уваги. Поганий, подекуди такий, що погіршується, стан здоров'я населення є однією з причин високого рівня смертності у більшості частин регіону. Останніми роками спостерігається природне скорочення населення, оскільки смертність перевищує народжуваність, за винятком Словаччини.

Аналіз даних щодо очікуваної тривалості життя в Європі демонструє, що країни, залучені до програми, в основному мають один і той самий показник (між 75,3 та 77,4), що є нижчим за середні показники Західної (близько 81), Північної (між 81,8 та 82,8) та Південної (між 78,9 та 83,5) Європи. Дані демонструють позитивні тенденції зростання очікуваної тривалості життя у кожному регіоні для обох статей за останні десять років, проте залишається значна диспропорція у досягненні позитивних змін.

Відслідковування основних причин смерті завжди є важливим, адже ця інформація демонструє найбільші проблеми, які потребують негайного спільного вирішення. Хвороби системи кровообігу є безумовно головною причиною смерті. Вони часто пов'язані з поганими умовами життя та шкідливими звичками, такими як паління, надмірне вживання алкоголю, зниження фізичної активності, ожиріння, дієта, багата насиченими жирами, та недостатнє споживання свіжих овочів та фруктів. Другий найнебезпечніший вид захворювань в межах програмної території – це новоутворення. Захворювання органів дихання та органів травлення також є однією з найпоширеніших причин смерті.

Має місце нерівномірне розміщення у регіонах закладів охорони здоров'я. Є територіальні одиниці – наприклад, Чернівецька область або повіт Сату-Маре – де більшість таких установ розташовано у головних, більших містах, а це означає, що підтримка доступності таких центрів та забезпечення ними послуг є вкрай важливою. Медичне обслуговування не є постійно доступним чи наявним, зокрема на віддалених територіях. Однак, загалом, на програмній території наявна доволі розгалужена мережа лікарень та закладів охорони здоров'я, що створює підґрунтя для співпраці. Лише у трьох регіонах України та Кошицькому краї кількість лікарів сягає середнього показника ЄС (37 лікарів на кожні 10 000 осіб). Одна з основних причин браку лікарів – еміграція медичного персоналу до інших регіонів.

Транскордонна екстрена медична допомога та вільне пересування машин швидкої допомоги – часто обговорюване питання надзвичайної важливості. Незважаючи на беззаперечну потребу у вищезазначеному на програмній території – особливо на територіях, де лікарня знаходиться значно ближче на іншому боці кордону, – наразі машинам швидкої допомоги дозволено пересуватись без перевірок лише у межах Шенгенської зони. На кордонах, що не входять до Шенгенської зони (Румунія та Україна), проводяться обов'язкові перевірки, які значно уповільнюють надання екстреної медичної допомоги. При цьому прикордонні перевірки – не єдина перешкода для надання безперервної транскордонної екстреної медичної допомоги, брак гармонізованих законодавчо-адміністративних процедур також блокує поки що реалізацію вищезгаданої ініціативи. Таким чином, недостатньо розроблені процедури надання транскордонної екстреної медичної допомоги слід вважати нагальною проблемою, що потребує вирішення, через очевидну потребу у транскордонній екстреній медичній допомозі у декількох прикордонних районах. Питання співпраці часто постає щодо надання екстреної медичної допомоги із залученням гелікоптерів, оскільки наразі гелікоптери приземлюються на кордоні, пацієнта переносять з одного гелікоптера в інший – практика, ефективність якої є вельми сумнівною.

Медичний туризм перебуває на межі охорони здоров'я та туризму, проте його важливо, навіть побіжно, згадати в інтересах майбутньої транскордонної програми, оскільки якщо нововведення здійснюються з метою привабити більше медичних туристів у регіон, то супутнім ефектом, безсумнівно, також стане підвищення кількості та якості медичних послуг, що надаватимуться місцевим мешканцям.

Нещодавня нова криза, пов'язана з Коронавірусом, прояснила транскордонне значення співпраці з епідеміологічних питань. Висока кількість підтверджених випадків COVID-19 та загальна кількість смертей на мільйон осіб також продемонстрували, що координація дій щодо такої епідемії, можливо, матиме більшу ефективність за організації не винятково на національному рівні, але й у транскордонний спосіб у регіонах, що мають схожі характеристики і можуть тісніше співпрацювати.

Наявна однастиайна думка про негативні теперішні та прогнозовані довготривалі наслідки COVID-19 для осіб, що вже перебувають у злиднях та є соціально вразливими. Охорона здоров'я стала ще доступнішою ніж навіть рік чи два тому. Криза окреслила важливість соціальної інклюзії вразливих груп. За прогнозними показниками вплив кризи у сфері охорони здоров'я та економіці на соціальну сферу, ймовірно, буде значущим.

Туризм і культура відіграють важливу роль у підтримці економічного становища та міжетнічного діалогу мешканців регіону. Розподіл природоохоронних територій та культурних пам'яток бездоганно охоплює практично весь прикордонний регіон, що передбачає потребу у спільному управлінні та розвитку стосовно великої кількості культурного надбання міжнародного значення – від Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО (наприклад, дерев'яні храми, букові ліси, виноробний регіон Токай) до театрів і музеїв.

Релігійний туризм завжди був ключовою особливістю регіонів. Сьогодні він вийшов за межі буквального значення організованих паломництв та відвідувань храмів, релігійний туризм уособлює зв'язок історико-культурного туризму із святими місцями, храмами, монастирями й абатствами, але не лише через духовну цінність, а ще й тому, що вони є важливими пам'ятниками й церковними будівлями. Декілька відповідних паломницьких маршрутів, храмів та монастирів сприяють економічній та соціальній інтеграції регіону. Однак потрібні подальші вдосконалення – наприклад, повноцінніше охоплення територій Словаччини.

Незважаючи на численні культурні події та фестивалі, недостатня популяризація на міжнародному рівні утруднює створення справжніх туристичних атракцій міжнародної чи транскордонної привабливості. Таким чином можна досягти тіснішої співпраці. Багатомовність все ще не відповідає наявним потребам.

Враховуючи показник кількості ночівель, можна констатувати наявність значної диспропорції у контексті привабливості. Найбільш привабливими регіонами для туристів є Прешовський край та Боршод-Абауй-Земплен, де кількість гостей на 1000 жителів складала 1132 та 947 відповідно. В інших регіонах може бути лише низький показник кількості ночівель. Саболч-Сатмар-Берег та Сату-Маре мають такі ж показники, приваблюючи 250-500 туристів (на 1000 жителів), в той час як Марамуреш і Сучава досягають більш високих результатів (500-750 гостей). Показники трьох українських регіонів не досягли навіть 100. За винятком Прешова та Боршод-Абауй-Земплен, загальний показник кількості ночівель можна також вважати доволі низьким. Окрім Кошиць, Прешова та Саболч-Сатмар-Берег, частка іноземних відвідувачів не перевищує 21%, що ледве сягає показника Боршод-Абауй-Земплен. На більшості програмної території помітне збільшення кількості ночівель. Показники подібні до показників кількості ночівель у регіоні. Прешов (728) наразі має найбільшу кількість об'єктів проживання і тут показник значно збільшився у період 2008-2018 рр. Сучава має 460 об'єктів проживання, а Кошиці – 340. Останнє місце посідає Область Саболч-Сатмар-Берег, що має лише 148 зареєстрованих об'єктів проживання. Кошицький край – єдиний, де спостерігається зменшення кількості об'єктів проживання у період 2008-2018 рр.

В управлінні регіоном спостерігаються як проблеми, так і можливості. Разом із фактичними регіонами на аналізованій території було також утворено транскордонну управлінську структуру, що складається з регіональних та місцевих органів управління, муніципалітетів. Регіон став осередком різних форм інноваційного, довготривалого, інституційного співробітництва, на кшталт Єврорегіонів та Європейських об'єднань територіальних громад. Проте Україна бере участь у вкрай малій кількості таких форм. Активніша залученість українських партнерів сприятиме посиленню взаємозв'язків, кращій координації управління та територіальному розвитку стосовно прикордонного регіону, а також досягненню мети України щодо Європейської інтеграції. Єврорегіони та Європейські об'єднання територіальних громад мають важливі ініціативи щодо територіальної співпраці стосовно тематично різнопланових дій. Завдяки їхньому минулому досвіду та відповідно до потреб, вони можуть бути важливими зацікавленими сторонами стосовно зміцнення взаємозв'язків у популяризації місцевої культури, збереженні історичної спадщини, адаптації до кліматичних змін, утилізації відходів, запобіганні стихійних лих, IT, співробітництві «люди-людям», співпраці у галузі освіти та у багатьох інших сферах діяльності у прикордонному регіоні. Обмежені можливості та проблеми щодо створення партнерських відносин утруднюють діяльність таких організацій.

Функціональні території у контексті соціальної інтеграції

- **Мережа культурної спадщини:** мережа спільної чи комплементарно створеної спадщини, історико-культурні пам'ятки, на кшталт історичних пам'ятників, замків, палаців, будівель у стилі модерн або народна/сільська архітектура утворюють яскраву й когерентну територію, яку можна позиціонувати й рекламувати для туристів. Сюди також відноситься туризм, що провадиться до релігійних пам'яток та спадщини, включно з мережею храмів різних конфесій.
- **Мережа природної спадщини:** мережа об'єктів, що у значній кількості містять природні цінності, наприклад, різні природоохоронні території, які є і можуть бути найважливішими локаціями тематичних маршрутів, зокрема транскордонних маршрутів, створених за мережевим принципом, що тематично поєднують й територіально інтегрують різні визначні пам'ятки, атракції, інфраструктуру, товари, послуги та зацікавлених сторін з обох боків кордону у межах принаймні однієї туристичної галузі/одного туристичного сектора. Наприклад, активний туризм з різними варіантами піших прогулянок, їзди на велосипеді, каякінгу тощо.
- **Функціональна територія спа- та медичного туризму:** велика кількість джерел термальної та мінеральної води, розосереджена програмною територією, може стати справжньою з'єднувальною ланкою за умов належного отримання фінансової вигоди за принципом співпраці, а не конкуренції. Також існує взаємозв'язок між спа- та медичним туризмом, що пропонується у різних регіонах і може стати підґрунтям для створення більш комплексної мережі профілактично-оздоровчих послуг.
- **Медичні університети та лікарні прикордонного регіону:** медичні університети (на кшталт медичних факультетів Ужгородського національного університету, Дебреценського університету та Університету Павла Йозефа Шафарика) створюють трикутник знань, в якому можуть мати місце спільні дослідницька діяльність та поширення інформації. Так само лікарні, розташовані в регіоні, можуть співпрацювати одна з одною та з університетами, а також розширювати діапазон діяльності до територій із проблематичнішим функціонуванням.
- **Місця та мережі співпраці у сфері телемедицини й дистанційної діагностики:** у регіонах України – порівняно з іншими програмними регіонами – відносно вища кількість медичного персоналу, який можна залучити з метою охоплення більшої транскордонної території технологіями телемедицини. Більше того, за співпраці університетів та більших лікарень можна також створити певні діагностичні центри зі спеціалізацією на тих хворобах, що преважують у регіоні. Однак для того, щоб ці ефективні ресурси та сучасні телемедичні ініціативи працювали, необхідно провести підготовчі заходи, пов'язанні з підвищенням обізнаності та сприйняття, щоб люди були поінформовані та довіряли цим послугам, а також спрямувати інвестиції в інструменти та інфраструктуру, щоб користувачі дійсно могли мати доступ до цих платформ.

Потреба у спільному втручанні у контексті соціальної інтеграції

- ОЦ4 КЦі: Подолання безробіття на транскордонному рівні; гармонізація та співробітництво у сфері транскордонної зайнятості та супутніх послуг;
- ОЦ4 КЦііі: Соціальна інклюзія периферійних громад, що проживають у невеликих віддалених селах і прикордонних районах; соціальна інклюзія ромських громад;
- **ОЦ4 КЦv (охорона здоров'я) відповідно до Обґрунтування КЦ:**
 - o профілактика захворювань, які є поширеними причинами смерті (зокрема серцево-судинних захворювань та новоутворень);
 - o створення спільних процедур для боротьби з пандеміями;
 - o створення законодавчої, адміністративної та технічної бази для транскордонної екстреної медичної допомоги;
 - o телемедицина, транскордонна служба швидкої допомоги, регіональні центри;
 - o транскордонний догляд за літніми людьми, срібна економіка;

- o створення та розвиток спеціалізованих центрів, що забезпечують високоякісне лікування;
- o спільні ініціативи та проекти, що ґрунтуються на існуючій інституційній базі;
- o залучення та утримання талантів в прикордонному регіоні, забезпечення привабливої моделі кар'єри в регіоні по відношенню до медичних працівників.
- **ОЦ4 КЦvi** (туризм та культура) відповідно до Обґрунтування КЦ:
 - o створення транскордонних мереж і тематичних маршрутів на основі об'єктів культурної спадщини;
 - o створення транскордонних мереж та тематичних маршрутів на основі релігійних пам'яток, створення спільних проектів реконструкції;
 - o створення транскордонної організації з питань охорони культурної спадщини, присвяченої збереженню архітектурної спадщини від подальшого занепаду;
 - o створення спільних маркетингових стратегій та платформ для культурного туризму;
 - o організація транскордонних заходів та фестивалів;
 - o створення транскордонних тематичних маршрутів та послуг для активного туризму (наприклад, піші прогулянки, лижний спорт, велоспорт, веслування тощо);
 - o створення планів тривалішого відпочинку із пропонуванням декількох об'єктів з кожної територіальної одиниці програмної території;
 - o розвиток медичного туризму на основі мінеральних та термальних джерел;
 - o створення транскордонних об'єктів медичного туризму;
 - o підтримка багатомовності в контексті туризму та культури.
- **КЦ1:**
 - o створення законодавчої, адміністративної та технічної бази для транскордонної екстреної медичної допомоги;
 - o організація транскордонних заходів та фестивалів;
 - o підтримка багатомовності в регіоні.

1.2.2 Уроки, отримані з попереднього досвіду

Під час першої фази оцінки попередньої Програми ЄІС ТКС (2014-2020) було викладено проект рекомендацій, більшість з них є чинними для поточної Програми Interreg (2021-2027). Відповідні рекомендації, подані нижче, стосуються двох окремих сфер (виділено жирним шрифтом):

1. Програмні процедури

1.1 Компенсація зволікання

- прискорення процесів;
- консультивання бенефіціарів з приводу використання «Моніторингової та інформаційної системи Interreg» (IMIS);

- поліпшення внутрішньої комунікації.

1.2 Вища ефективність діяльності

- забезпечення більш суворого контролю над проектами;
- особливий контроль реалізації Великих інфраструктурних проектів (ВІП);
- оптимізація діяльності філіалів;
- сприяння кращій організації партнерств з допомогою системи оцінки партнерів;
- покращення комунікаційного потенціалу бенефіціарів;
- посилення транскордонного характеру проектів;

- просування прикладів найкращих практик;
- контроль рівня внеску до ЄСДР.

2. Винесені уроки для створення наступної програми

2.1 Стратегічна програма

- забезпечення більш збалансованого географічного охоплення програмою;
- забезпечення безперешкодного переходу до наступної програми;
- перегляд поточних пріоритетів;
- покращення проникності кордонів шляхом розвитку транскордонної інфраструктури;

- залучення обраних бенефіціарів до розробки наступної програми.

2.2 Інструменти

- додержання практики авансових виплат;
- планування бюджету ТА (технічної допомоги) з особливою увагою до певних аспектів;
- застосування інструменту «стратегічні проекти»;
- застосування інструменту «Фонд малих проектів».

З метою отримання **інформації на підставі досвіду місцевих зацікавлених сторін та їхніх аналітичних висновків** у контексті транскордонних програм, у процесі планування проведено консультації із зацікавленими сторонами. Основна мета полягала у зборі інформації від місцевих зацікавлених сторін щодо низки питань, на кшталт їхньої думки щодо попередньої програми; побажання щодо нової програми; наявні ідеї щодо потенційних проектів та їхня думка стосовно інструментів та рішень, які можна застосувати у програмі.

Найбільші дві проблеми, що становили труднощі для зацікавлених сторін під час участі у програмі, мали переважно структурний характер: відсутність потрібного власного внеску та пройдене зволікання у процедурах подання заявки. Також серед основних проблем в організації було відзначено брак партнерів, недостатній обсяг заходів підтримки та недостатній потенціал (переважно низький рівень володіння мовами).

Деякі респонденти повідомили про надскладне адміністрування, через що підготовка проектів є надзвичайно часозатратною, вимагає залучення надто великого обсягу людських ресурсів, із надто довгим процесом схвалення на додачу. Певною мірою у зв'язку із зазначеним було згадано серйозну проблему прив'язки статистичних показників до місяця подання звітності. Окрім цього, під час подання заявки немає можливості консультуватись із професійними експертами й ураховувати їхні висновки.

Опитування мало на меті з'ясувати думку респондентів щодо відповідності пріоритетів Програми ЄС ТКС Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна (надалі – ENI HU-SK-RO-UA) 2014-2020 територіальним потребам програмної території. Було запропоновано шкалу від 1 до 4 для оцінки кожного пріоритету, із включенням варіанту відповіді «недостатньо ознайомлений із даним пріоритетом для надання обґрунтованої оцінки». «ТО3-Р1 (тематичне завдання 3, пріоритет 1): популяризація місцевої культури та історичної спадщини разом з туристичним напрямком» – пріоритет, що найкраще віддзеркалює місцеві потреби, оскільки отримав дещо винятковий результат у 3,24 бали. На другому місці опинився ТО8-Р1 («Стихійні лиха») – 3,08 бала, на третьому – ТО6-Р1 («Довкілля») – 3,05 бала.

Респондентам було запропоновано оцінити за шкалою від 1 до 4 Великі інфраструктурні проекти. У середньому респонденти виявилися задоволеними цим інструментом, оскільки оцінили його у 3,26 бала. Питання мало на меті з'ясувати загальну думку респондентів щодо ефективності застосування трьох інноваційних інструментів. Відповіді на державному рівні продемонстрували, що Фонд малих проектів є майже однаково популярним у всіх чотирьох країнах – загальна оцінка 3,55 бала.

Відповідно до **Спільного документа «Підготовка стратегічної програми Interreg NEXT 2021-2027»**, запропонованого Європейською комісією та Європейською службою зовнішніх справ (ЄСЗС), у порівнянні з програмами ЄТС, ця програма щодо зовнішніх кордонів ЄС стикнулася із додатковими труднощами. Протягом попередніх програмних періодів спостерігалися зволікання, які значно скорочували час фактичної реалізації на місцях. У орієнтовному додатку Основна ціль 4 (зосередження уваги на освіті, здоров'ї, соціальній інклюзії) та Основна ціль 2 (зосередження уваги на зміні клімату, ризику природних катастроф, біорізноманітті та природних ресурсах) та Конкретна ціль 1 Interreg були визнані найбільш релевантними для підтримки програмами і також відображені в програмній стратегії як обрані сфери підтримки на майбутнє.

У висновках **«Орієнтованого на результат моніторингу (ROM) ЄІС ТКС 2014-2020»** наголошується, що основний акцент слід робити на інформуванні про унікальну модель управління ЄІС ТКС з метою привернення до неї уваги зацікавлених сторін з ЄС, місцевого рівня, та керівників. Певні висновки та рекомендації, окреслені у звіті ROM також було підтверджено зацікавленими сторонами з країн-учасниць програми та країн-партнерів, які взяли участь в обговоренні, що проводилося в квітні 2019 року під час щорічного заходу з ЄІС ТКС, організованого Технічною підтримкою впровадження та управління програмами ЄІС ТКС (далі - TESIM). Згідно з вищезазначеним, ключовими напрямками для успішної реалізації є спрощення процедур та правил, відповідні бюджетні асигнування та посилення взаємодії з іншими інструментами/ініціативами.

1.2.3 Синергія з макрорегіональними стратегіями

Стратегія ЄС для Дунайського регіону (ЄСДР) – одна з чотирьох макрорегіональних стратегій у рамках Європейського територіального співробітництва, прийнята Європейською комісією та схвалена Європейською радою. Ця Стратегія містить інтегровану рамкову програму з посилення співробітництва між 14 країнами, включно з державами-членами ЄС (наприклад, Угорщина, Словаччина, Румунія) та країнами, які не є членами ЄС (наприклад, Україна).

Аналіз синергії стосовно зв'язку між Програмою Interreg NEXT та ЄСДР ґрунтується на документі «Включення ЄСДР до бюджету ЄС. Універсальний інструмент». Цей інструмент було розроблено з метою повноцінного включення ЄСДР до бюджету ЄС.

Пропоновані конкретні цілі (КЦ) → Пріоритетний напрямок (ПН) ЄСДР ↓	ОЦ2-КЦ4 адаптація до кліматичних змін та запобігання ризикам	ОЦ2-КЦ7 біорізноманіття та зниження рівня забруднення	ОЦ4КЦ5 рівний доступ до охорони здоров'я	ОЦ4-КЦ6 культура та стійкий туризм	КЦ1-2 інституційне співробітництво
ПН 1a: внутрішні водні шляхи					
ПН 1b: Автомобільне, залізничне та повітряне сполучення				+	+
ПН 2: Заохочення до більш сталої енергетики					+ -
ПН 3: Популяризація культури, туризму та співробітництва «люди-людям»				++	
ПН 4: Відновлення та підтримка якості води	++	++			
ПН 5: Керування екологічними ризиками	++	+			
ПН 6: Збереження біорізноманіття, ландшафтів та якості повітря і ґрунтів	+	++			
ПН 7: Розвиток суспільства знань за допомогою освіти, досліджень та інформаційних технологій					+
ПН 8: Підтримка конкурентоспроможності підприємств, у тому числі розвиток кластерів					+

Пропоновані конкретні цілі (КЦ) → Пріоритетний напрямок (ПН) ЄСДР ↓	ОЦ2-КЦ4 адаптація до кліматичних змін та запобігання ризикам	ОЦ2-КЦ7 біорізноманіття та зниження рівня забруднення	ОЦ4КЦ5 рівний доступ до охорони здоров'я	ОЦ4-КЦ6 культура та стійкий туризм	КЦ1-2 інституційне співробітництво
ПН 9: Інвестиції у людей і навички			+		
ПН 10: Зміцнення інституційної спроможності та співпраці			++		++
ПН 11: Співпраця для зміцнення безпеки та боротьби із організованою та серйозною злочинністю					

У випадку цих тематичних синергій Програма може сприяти реалізації завдань Дунайської Стратегії шляхом застосування одного чи більше з наступних інструментів: специфічні критерії відбору на користь МРС; цільовий конкурс заявок; включення транснаціонального компонента; спільний чи синхронізований конкурс заявок; додаткові проекти; кваліфікація проектів.

1.2.4 Синергія з іншими програмами та інструментами фінансування

Програми ЄС розроблено для сприяння здійснення спільних заходів на міжнародному рівні та рівні ЄС із охопленням декількох країн та регіонів. Ці джерела фінансування застосовні до кожної держави-члена: Словаччини, Угорщини та Румунії. Участь та правомочність України щодо них обмежено через статус держави-нечлена. Однак, переважно завдяки повній імплементації Угоди про асоціацію у вересні 2017 року, з'явилися чи були посилені такі напрямки співпраці, як зовнішня політика та політика у сфері безпеки, правосуддя, свобода та безпека (включно з міграцією), оподаткування, управління державними фінансами, наука й технології, освіта та інформаційне суспільство. Головними формами таких Програм ЄС стосовно України є Програма Еразмус+ та Програма Горизонт Європа. Також співробітництво ЄС з Україною здійснюється у рамках Програми Дім Європи (House of Europe) (професійний, культурний обміни, обмін молоддю, співробітництво у сфері мистецтва), Ініціативи EU4Business, Державного фонду енергоефективності України. Варто на додачу згадати великомасштабну підтримку реформи управління України у рамках програм з децентралізації (U-LEAD з Європою), боротьби з корупцією (Антикорупційна ініціатива Європейського Союзу в Україні (EUACI)), верховенства права (PRAVO), реформи державного та регіонального управління (EU4PAR) та управління державними фінансами (EU4PFM). У рамках програми допомоги Team Europe (Команда Європа) ЄС підготував для України індивідуальний пакет реагування на COVID-19 із поєднанням наявних та нових фондів для здійснення конкретної підтримки. Зазначене передбачає, серед іншого, підтримку сектора охорони здоров'я та екстрених потреб, громадянського суспільства, МСБ та дрібних фермерських господарств. У майбутньому програма LIFE може мати важливе значення для зелених рухів (Україна виявила зацікавленість взяти участь у цій програмі).

Варто взяти до уваги спеціально розроблені **програми** транскордонного та транснаціонального співробітництва з охопленням регіонів NUTS III країн-учасниць програми. Цілі, поставлені у зазначених програмах, можуть співпадати або доповнювати цілі Програми HUSKROUA. На позначення можливої перехресної взаємозалежності у нижчеподаній таблиці показано транскордонні взаємозв'язки, що впливають на реалізацію потенційних спільних пріоритетів відповідних програм.

Стосовно Європейської основи соціальних прав і пов'язаного з цим документом плану дій, програма приділяє особливу увагу принципу 3 (рівні можливості), принципу 16 (охорона здоров'я), принципу 1 (освіта, навчання та навчання впродовж життя), а також принципу 17 (інклюзію людей з обмеженими можливостями). Кожен має право на своєчасний доступ до доступної, профілактичної та лікувальної медичної допомоги високої якості. Особливо це стосується соціально вразливих груп населення, людей з обмеженими можливостями, ромів, сільського населення, людей похилого віку, тих, хто не закінчив школу. Відповідно до ISO1 тут можна звернути увагу на цифровізацію, навчання, професійне навчання та наставницькі послуги. Передбачувана ISO підтримує головну ціль, згідно з якою принаймні 60% усіх дорослих повинні щороку проходити навчання, що включає в себе те, що принаймні 80% осіб у віці 16-74 років повинні володіти базовими цифровими навичками, випадки передчасного залишення навчання в школі повинні скорочуватись, натомість збільшуватись залучення до отримання повної середньої освіти.

Територіальна одиниця	Програми						
	HU-SK	RO-HU	RO-UA	SK-PL	PUB	DTP	Central Europe
Область Боршод-Абауй-Земплен	+					+	+

	Програми						
Область Саболч-Сатмар-Берег	+	+				+	+
Повіт Марамуреш			+			+	
Повіт Сату-Маре		+	+			+	
Повіт Сучава			+			+	
Кошицький край	+			+		+	+
Прешовський край				+		+	+
Чернівецька область			+			+	
Івано-Франківська область			+		+	+	
Закарпатська область			+		+	+	

По-третє, до переліку можна додати різноманітні плани національного розвитку, що співпадають із загальним змістом відібраних програмних КЦ. У них може пропонуватися додатковий канал фінансування та способи збереження внутрішньої території країни, національна складова транскордонного розвитку програмної території та спільних транскордонних функціональних територій. Стосовно національного рівня варто згадати Національні звіти (НЗ). Що стосується зміни клімату, тематика зосереджена на запобіганні ризику, головним чином у зв'язку з повеннями вздовж річок, які мають транснаціональне значення. Адаптація актуальна для всіх країн. У кожному з НЗ згадуються зменшення забруднення та охорона водних об'єктів, зокрема в Румунському звіті. В Угорському та Словацькому звітах також робиться акцент на якості повітря. Підтримка заходів з управління та збереження природоохоронних територій має велике значення на транснаціональному рівні стосовно Румунії. Словаччина та Румунія отримали рекомендації щодо відновлення промислових об'єктів. Рівний доступ до медичної допомоги важливий в усіх НЗ, особливо це стосується незаможних людей, а також зменшення територіальної нерівності в послугах. Існують відмінності щодо того, яку форму допомоги слід підтримувати найбільше (наприклад, первинну). Культура і туризм в НЗ з'являються помірно і зосереджені лише на внутрішніх потенціалах даних регіонів. Лише в Угорському НЗ чітко сформульовано, що інвестиції в туристичні регіони мають підтримуватися в німецьких районах. У НЗ Угорщини пропонується підтримка транскордонних заходів, спрямованих на інтегрований розвиток. В усіх трьох звітах певним чином згадуються неблагополучні райони, зони економічного занепаду.

Синергію можна продемонструвати за допомогою Територіальних планів справедливого переходу (ТПСП), які розробляються в окрузі Боршод-Абауй-Земплен (Угорщина) та у Кошицькому краї (Словаччина) для зменшення соціально-економічних витрат громад, які сильно залежать від викопного палива та промисловості з інтенсивними викидами. Передбачені розробки ТПСП зокрема сприятимуть досягненню цілей Програми щодо ОЦ2-КЦ4 (зміна технологій, зелена економіка, відновлювані джерела енергії, більш екологічне виробництво та використання енергії) та ОЦ2-КЦ7 (зміна землекористування покинутих шахт).

1.2.5. Горизонтальні принципи

Усі заходи в рамках програми будуть виконуватись із дотриманням горизонтальних принципів основних прав, рівності між чоловіками та жінками, рівних можливостей, недискримінації, поваги до прав людей із інвалідністю відповідно до Конвенції ООН про права людей з інвалідністю та сприяння сталому розвитку, цілей сталого розвитку ООН а також Хартії ЄС з основних прав під час підготовки, реалізації та подальшого періоду проекту. Горизонтальні принципи є обов'язковими і вони будуть аналізуватись. Аплікантам пропонується підготувати проекти, які передбачають конкретні дії, спрямовані на розвиток та просування цінностей горизонтальних принципів.

Відповідно до статті 9 (4) і частини 10 ЗПР, щоб відповідати принципу «не завдай значної шкоди» (НЗЗШ), усі види дій, включених в програму Interreg, були окремо оцінені як такі, що відповідають принципу НЗЗШ, оскільки через свою природу вони не можуть завдати значної шкоди для довкілля.

Програма може розглядати критерії прийнятності під час відбору передбачених дій на основі Директиви про СЕО та НЗЗШ, зокрема, якщо дії здійснюються в зоні дії Natura 2000 а також там, де плануються інфраструктурні заходи. Крім того, відповідні дії фінансуватимуться з урахуванням вимог до мережі Natura 2000, Рамкової водної директиви, Директив «Середовище існування» та «Птахи».

Що стосується підтримки кліматичних цілей, програма планує досягти позначки на рівні близько 30%, а також 31% - для цілей біорізноманіття.

В усіх 4 країнах була проведена Стратегічна екологічна оцінка державними мовами, відповідно до законодавства, а звіт і додатки є додатками до цієї програми.

Під час реалізації Програми КО сприятиме стратегічному використанню державних закупівель для підтримки ОЦ. Слід заохочувати бенефіціарів використовувати більше критеріїв якості та цінності життєвого циклу. Коли це можливо, в процедури також мають бути включені екологічні та соціальні аспекти.

Програма розгляне можливість просування ініціативи «Новий Європейський Баухаус», а КО/СС інформуватиме про це МК та надасть можливості для коригування під час реалізації.

1.3. Обґрунтування відбору основних цілей та конкретних цілей Interreg, відповідних пріоритетів, конкретних цілей та форм підтримки, із приділенням уваги, за потреби, відсутнім складовим транскордонної інфраструктури

Посилання: пункт (с) Статті 17(3)

Таблиця 1

Відібрані основні цілі або конкретні цілі Interreg	Відібрані конкретні цілі	Пріоритет	Обґрунтування відбору
ОЦ2	iv) сприяння адаптації до кліматичних змін, запобіганню ризику стихійних лих та стійкості, з урахуванням екосистемних підходів	Стійкий «зелений» прикордонний регіон	<p>Охорона та управління спільними природними цінностями є актуальними для території. Природні заповідники, ареали проживання простягаються за межі адміністративних кордонів. Центральні та великі ландшафти, біогеографічні регіони спільні, а їх значення та виклики є схожими. Запобігання збиткам і спільне управління ризиками мають транскордонне значення. Щоби подолати виклики, необхідна підвищена спроможність.</p> <p>Регіон піддається впливу негативних наслідків зміни клімату в більшій мірі, ніж в середньому у світі. Для своєчасного та ефективного пом'якшення наслідків зміни клімату необхідні скоординовані дії. Зміна клімату посилює існуючі та спричиняє нові стихійні лиха.</p> <p>Чотири країни страждають від стихійних лих та антропогенних катастроф функціональної території басейну річки Тиса.</p> <p>Серед стихійних лих найбільше транскордонне значення мають гідрологічні події і стихійні лиха, пов'язані з кліматичними умовами. Загальна проблема полягає в тому, що цей регіон є одним із найбільш схильних до повеней у континентальній Європі. У 5 територіальних одиницях з 1998 р. було зареєстровано понад 20 повеней. Інші 5 територіальних одиниць також є частиною континентальної Європи, яка серйозно постраждала від повеней. Було реалізовано декілька транскордонних проєктів з управління ризиками виникнення повеней. Необхідно продовжувати реалізацію ініціатив, а також розробити нові проєкти на основі попередніх висновків.</p>

Відібрані основні цілі або конкретні цілі Interreg	Відібрані конкретні цілі	Пріоритет	Обґрунтування відбору
			<p>Декілька районів постраждали через посуху, град, шторми, лісові пожежі та геофізичні катастрофи. Карпатські, а також Паннонські і Континентальні ландшафти стикаються із спільними кліматичними проблемами аналогічного роду.</p> <p>Запобігання збиткам та спільне управління ризиками мають велике транскордонне значення. Фактори природного і антропогенного характеру часто призводять до руйнівних стихійних лих принаймні в регіонах двох країн. Проблема забруднення річок шкідливими речовинами, які потрапляють у воду під час рясних опадів у річку Тиса та її приток (наприклад, забруднення ціанідами або аномально високою концентрацією солей), вимагає швидкого реагування, обміну знаннями та зміцнення потенціалу.</p> <p>Це є другою найпопулярнішою серед зацікавлених сторін метою через відповідність територіальним потребам.</p> <p>Грант буде надаватись, характер діяльності та відносно малий масштаб не дозволяють ефективно використовувати фінансові інструменти. Підтримані заходи не принесуть доходу, тому використання фінансових інструментів не є оптимальним, оскільки бенефіціари не матимуть ресурсів для компенсації підтримки.</p>
ОЦ2	vii) оптимізація захисту та збереження природи, біорізноманіття та зеленої інфраструктури, включно з міськими територіями, й зменшення всіх форм забруднення	Стійкий «зелений» прикордонний регіон	<p>Спільні природні цінності є актуальними з декількох причин. Природні заповідники є транскордонними, а види та оселища (особливо Карпати і водні оселища) мають відмінне від адміністративних кордонів розташування. Головні та великі ландшафти, біогеографічні регіони, такі як Карпатський хребет або Паннонські рівнини, знаходяться на території кількох держав, а їхні природні цінності та проблеми мають схожий характер. Території, які регулюються, класифікуються і охороняються різним чином, координація заходів охорони та захисту довкілля, розвиток екологічних коридорів і зеленої інфраструктури вимагають значних зусиль з боку партнерів. Біорізноманіття опинилося під загрозою через збезлісіння, незаконну лісозаготівлю, поширення інвазійних видів, деградацію ґрунтів, аридизацію.</p>

Відібрані основні цілі або конкретні цілі Interreg	Відібрані конкретні цілі	Пріоритет	Обґрунтування відбору
			<p>Вплив антропогенних катастроф в регіоні посилюється через найбільші транскордонні гідрогеографічні і біогеографічні особливості – карпатські ліси, водозбірні території і басейни річок. Забруднення повітря та води є актуальною транскордонною проблемою. Водні об'єкти відіграють роль у розповсюдженні антропогенного забруднення (наприклад, забруднення верхньої ділянки Тиси поширюється і на нижню ділянку річки) та негативних наслідків певних видів промислової діяльності (видобуток корисних копалин, металургія тощо), що також поширюються. Забруднення води, що виникає внаслідок невирішених проблем щодо утилізації комунальних відходів та обробки стічних вод, має першорядне значення.</p> <p>З відповідей зацікавлених сторін в проведеному опитуванні випливає, що найбільшою підтримкою користуються можливі заходи щодо виконання КЦ з огляду на найбільшу відповідність цього пріоритету територіальним потребам. Найбільш часто згадувані теми стосуються відходів, а однією з основних підтем є забруднення річок. Інші пов'язані з природними цінностями та стосуються збереження видів та оселищ, а також створення прикордонних природоохоронних територій. Було відзначено потребу у конкретних спільних проектах і планах щодо розвитку та управління, а також стимулюванні співпраці органів влади та інших державних органів.</p> <p>Грант буде надаватись, характер діяльності та відносно малий масштаб не дозволяють ефективно використовувати фінансові інструменти. Підтримані заходи не принесуть доходу, тому використання фінансових інструментів не є оптимальним, оскільки бенефіціари не матимуть ресурсів для компенсації підтримки.</p>
ОЦ4	v) забезпечення рівного доступу до охорони здоров'я й розвиток стійкості систем охорони здоров'я, включно з первинною медичною допомогою, та підтримка переходу від інституційного догляду до сімейних форм догляду та надання послуг догляду на рівні громад	Здоровий привабливий прикордонний регіон	Ситуація з охороною здоров'я викликає занепокоєння на рівні, що не може бути повністю вирішений програмою, але прогрес може бути досягнутий у деяких підсферах. Серцево-судинні захворювання є однією з провідних причин смертності у кожному регіоні, і зниження ризику епідеміологічної небезпеки для людей є обов'язковим.

Відібрані основні цілі або конкретні цілі Interreg	Відібрані конкретні цілі	Пріоритет	Обґрунтування відбору
			<p>Відносно низька тривалість життя свідчить про необхідність спільних дій у розвитку та профілактиці здоров'я. Співпраця у галузі охорони здоров'я заслуговує на увагу, оскільки збереження здоров'я та ефективне лікування є життєво важливими для населення. Транскордонне співробітництво має важливе значення для обміну знаннями, спільними тренінгами, інвестиціями у телемедицину тощо. Серцево-судинні захворювання та пухлини є одними із провідних причин смерті. Для спільної організації охорони здоров'я, транскордонної допомоги пацієнтам та екстрено-рятувальної допомоги необхідно подолати низку правових та адміністративних перешкод. Важливим обговорюваним питанням є транскордонні порятункові та вільне пересування машин швидкої допомоги. Програма допомагає виявляти перешкоди, налагоджувати партнерство, розвивати профілактичні заходи та розробляти соціальні програми, пов'язані зі здоров'ям. Важливою оцінкою є нерівномірний розподіл закладів охорони здоров'я в межах регіонів, що перешкоджає рівному доступу до інфраструктури та послуг охорони здоров'я.</p> <p>У контексті проведеного опитування було подано декілька коментарів із зазначенням необхідності розповсюдження та обміну щодо виробів, обладнання та знань у контексті медичної інфраструктури. Пандемія COVID-19 пролила світло на важливість співпраці у вирішенні невідкладної допомоги. Потрібна спільна підготовка до подібних ситуацій та інституційний обмін досвідом щодо подолання регіональної чи глобальної пандемії чи іншої масової небезпеки для здоров'я. Опитування показало, що різні профілактичні програми та кампанії (зокрема, участь у регулярних програмах обстеження) будуть корисними для підвищення рівня знань та відповідальності, і можуть покращити статистику щодо серцево-судинних захворювань.</p> <p>Грант буде надаватись, характер діяльності та відносно малий масштаб не дозволяють ефективно використовувати фінансові інструменти. Підтримані заходи не принесуть доходу, тому використання фінансових інструментів не є оптимальним, оскільки бенефіціари не матимуть ресурсів для компенсації підтримки.</p>

Відібрані основні цілі або конкретні цілі Interreg	Відібрані конкретні цілі	Пріоритет	Обґрунтування відбору
ОЦ4	vi) підвищення ролі культури та стійкого туризму в економічному розвитку, соціальній інклюзії та соціальних інноваціях	Здоровий привабливий прикордонний регіон	<p>Стійкий туризм має потенціал для розвитку кластерної економіки регіону завдяки наявності об'єктів спадщини ЮНЕСКО та красивих пам'яток природи. Культура і туризм можуть бути важливими рушіями регіонального економічного розвитку та зростання, оскільки культурні корені та спадщина виявляють схожість і в Об'єктах всесвітньої спадщини ЮНЕСКО (наприклад, букові ліси, дерев'яні храми), у спільному історичному минулому, у величезній кількості фестивалів, культурних заходів та яскравому культурному житті.</p> <p>Територія має можливості для розвитку загальних чи спільних туристичних продуктів на основі культурного, релігійного, еко- та медичного туризму. Цей сектор потребує широкомасштабних і всебічних охорони й розвитку історичних традицій та архітектурного надбання.</p> <p>Існує потреба на програмній території у заповненні нестачі пропозиції щодо транскордонної туристичної інфраструктури та послуг, оскільки туризм, головним чином, зосереджено на декількох дестинаціях, а багато регіонів, особливо в Україні, не мають змоги валоризувати свої надбання. Також наявна значна диспропорція у межах програмної території щодо капіталізації від природної та культурної спадщини регіону, незважаючи на спільні елементи. Спостерігається тенденція до значного зростання туризму на більшій частині території; проте проблема полягає у необхідності збільшити кількість зупинок у готелях.</p> <p>Посилення маркетингу та інформування зазначаються як величезна потреба розвитку; необхідна популяризація нових туристичних маршрутів, рекреаційних, історичних, культурних та природних заходів та ресурсів.</p> <p>Роль туризму та культури у соціальній інклюзії може отримати подальшу підтримку, оскільки є великі частини регіону із визначними атракціями і значною кількістю людей, які живуть у зубожінні та з інвалідністю на менш відвідуваних, часто прикордонних територіях.</p> <p>Згідно з результатами опитування, співпраця щодо безпечного туризму у постпандемічний період була визначена як найважливіша, ймовірно однаково важливою для всіх країн. Туризм – один з секторів, що зазнає найбільшого негативного впливу пандемії, і є ключовим для відновлення.</p>

Відібрані основні цілі або конкретні цілі Interreg	Відібрані конкретні цілі	Пріоритет	Обґрунтування відбору
			<p>Грант буде надаватись, характер діяльності та відносно малий масштаб не дозволяють ефективно використовувати фінансові інструменти. Підтримані заходи не принесуть доходу, тому використання фінансових інструментів не є оптимальним, оскільки бенефіціари не матимуть ресурсів для компенсації підтримки.</p>
КЦ1	<p>б) підвищення ефективності державного та регіонального управління шляхом сприяння правовій та адміністративній співпраці та співпраці між громадянами, представниками та установами громадянського суспільства, зокрема з перспективою усунення правових та інших перешкод у прикордонних регіонах</p>	<p>Взаємодіючий прикордонний регіон</p>	<p>Європейські об'єднання територіальних громад та Єврорегіони, серед інших, є гарним взірцем співпраці між регіональними та місцевими органами управління, муніципалітетами. Програма може допомогти у подоланні труднощів, з якими найчастіше стикаються зацікавлені сторони-учасники програми; недостатній організаційний потенціал та брак партнерів. Мета віддзеркалює фокус Програми на обміні досвідом та нарощуванні потенціалу. Низку потреб можна задовольнити з допомогою заходів в інших КЦ, проте багато релевантних потреб співпраці не відповідають цим цілям. Однак покращення співпраці у зазначених сферах вкрай бажане. Проекти є дрібномасштабними та різноплановими, тому їх обсягу у кожній темі недостатньо для спеціальної КЦ. Це може покращити співпрацю у важливих для залучених сторін сферах, наприклад, транскордонна міжмуніципальна співпраця, сфера НДДКР й інновацій та створення продуктів з високою доданою вартістю, нарощування потенціалу та передача знань для підприємців та стратегій інноваційної спеціалізації, співпраця у сфері освіти та, великою мірою, співпраця у сфері культури та між громадянами. ISO1 б є найвідповіднішою, оскільки сприяє залученню широкого кола партнерів до співпраці.</p>

Відібрані основні цілі або конкретні цілі Interreg	Відібрані конкретні цілі	Пріоритет	Обґрунтування відбору
			<p>Іншою основною ціллю є виявити та підтримати усунення правових та адміністративних перешкод, що утруднюють потенційну співпрацю у багатьох сферах – зокрема, діяльність транскордонних служб екстреної медичної допомоги, розвиток транскордонного транспорту та прикордонний контроль. Гармонізовані рішення, а також оптимізовані та нові форми співпраці можуть значно покращити загальну когезію території, незалежно від тематичного фокусу, для вирішення спільних проблем та використання можливостей у сферах розвитку МСБ та бізнесу, підприємництва та цифровізації, енергоефективності та відновлюваної енергетики, освіти, із акцентом на професійно-технічній освіті, інклюзії маргіналізованих спільнот, координування розвитку транспорту, діяльність прикордонних та митних служб.</p> <p>Грант буде надаватись, характер діяльності та відносно малий масштаб не дозволяють ефективно використовувати фінансові інструменти. Підтримані заходи не принесуть доходу, тому використання фінансових інструментів не є оптимальним, оскільки бенефіціари не матимуть ресурсів, щоб компенсувати підтримку.</p>

Unofficial translation

2. Пріоритети

Посилання: пункти (d) та (e) Статті 17(3)

2.1. Стійкий «зелений» прикордонний регіон

Посилання: пункт (d) Статті 17(3)

Текстове поле: [300]

2.1.1. iv) сприяння адаптації до кліматичних змін, запобіганню ризику стихійних лих, стійкості, з урахуванням екосистемних підходів

Посилання: пункт (e) Статті 17(3)

2.1.1.1 Пов'язані типи заходів, їх очікуваний внесок до відповідних конкретних цілей, макрорегіональних стратегій та стратегій морського базування, де це доречно

Посилання: пункт (e)(i) Статті 17(3), пункт (c)(ii) Статті 17(9)

Типи заходів, зазначені в цьому розділі, є частиною конкретної цілі переважно щодо підвищення рівня готовності та стійкості регіону до небезпечних природних явищ, таких як повені, посухи, екстремальні температури (наприклад, теплові хвилі), зсуви та затори льоду на річках, а також до антропогенних катастроф, таких як промислові катастрофи та лісові пожежі. Крім того, очікується, що заходи сприятимуть пом'якшенню наслідків зміни клімату. Заходи мають підтримувати природоорієнтовані рішення (ПОР).

Тип заходів 1.1.

Спільні заходи для зменшення наслідків зміни клімату та людської діяльності на природу: технічна підготовка проектів розвитку загальної інфраструктури та реалізація проектів розвитку інфраструктури спільної зацікавленості

Мета цього Типу заходів – сприяти впровадженню цільових проектів розвитку, що допоможуть підвищити рівень потенціалу відповідних установ для реагування на загрози та катастрофи природного та антропогенного характеру, а також на негативні наслідки змін клімату. У конкурсі пропозицій будуть відібрані великі інфраструктурні проекти, які вважатимуться операціями стратегічного значення. (Правова примітка: моніторинговий комітет затвердить конкурсну документацію та критерії оцінки та відбору, тому остаточний обсяг тем та окремих проектів буде відомий після відбору.)

Можливими заходами можуть бути, зокрема:

- *реалізація проектів розвитку інфраструктури з метою підвищення рівня готовності до загроз та/або катастроф природного та антропогенного характеру та негативних наслідків (наявних чи потенційних) змін клімату, у тому числі:*

- *спільні втручання та профілактичні заходи, спрямовані на пом'якшення наслідків екстремальних погодних умов, що трапляються частіше внаслідок зміни клімату (наприклад, запобігання повеням, запобігання та реагування на надзвичайні ситуації, пов'язані з повенями та лісовими пожежами, утримання вологості для зменшення негативних наслідків посух, моніторинг та охорона транскордонних підземних вод);*

- *спільні втручання та профілактичні заходи, спрямовані на пом'якшення екологічних ризиків природного та антропогенного характеру, включно з охороною лісів (наприклад, програми*

лісовідновлення, спільні заходи щодо захисту лісів від негативних наслідків зміни клімату, дружнє до природи управління лісом – заходи з культивування лісу, охорона лісу, лісова інфраструктура, спільні заходи проти незаконної лісозаготівлі тощо), покращення хімічного стану трансграничних вод, збільшення потенціалу щодо втручання у разі виробничих аварій тощо;

- розробка конкретних систем моніторингу та попередження, протоколів взаємодії, що дозволяють регіональним установам здійснювати ефективні прогнозування, моніторинг та управління стосовно негативних наслідків зміни клімату та непередбачуваних стихійних лих і антропогенних катастроф.

Тип заходів 1.2.

Спільні освітні заходи, заходи з підвищення рівня обізнаності та обміну знаннями у сфері адаптації до змін клімату та запобігання ризикам з метою кращого розуміння із підвищенням рівня готовності та запобігання

Мета цього Типу заходів – нарощування потенціалу місцевих установ, формальних та неформальних соціальних груп, а також окремих осіб для розуміння та управління стосовно загроз стихійних лих і антропогенних катастроф, а також негативних наслідків зміни клімату.

Можливими заходами можуть бути, зокрема:

- спільні заходи з навчання та обміну знаннями для посилення організаційного потенціалу відповідних національних та трансграничних організацій, органів місцевого та регіонального управління, державних установ, шкіл та громадських організацій (НУО);
- інформаційні кампанії та громадські заходи з розповсюдження інформації, націлені на різноманітні групи населення (людей літнього віку, студентів або підприємства, такі як місцеві виробники сільськогосподарської продукції) прикордонних територій, на які серйозно вплинули ризики зміни клімату або завдані збитки;
- розробка спільних інструментів збору даних та створення спільних баз даних на основі періодичних даних;
- спільні освітні заходи для дітей та молоді, наприклад, екскурсії, тренінги, шкільні заходи, спільні заходи на природі, тематичні табори, пов'язані з кліматичними змінами. Такий тип заходів може доповнюватися іншими горизонтальними елементами, що підтримують співпрацю у зазначеній конкретній сфері, на кшталт програм із взаємного вивчення мов для студентів-учасників, практичні заняття із цифрової «гігієни» (безпечне використання інструментів та джерел Інтернету тощо).

Типи заходів можуть бути доповнені такою прийнятною діяльністю як розробка заснованих на партнерстві стратегій та планів дій з управління та запобігання ризикам, пом'якшення наслідків зміни клімату на місцевому та регіональному рівнях. Будь-які стратегії та плани дій можуть отримати підтримку лише за умови підготовки із залученням відповідних партнерів та зобов'язання таких партнерів реалізовувати такі стратегії й плани у своїй майбутній діяльності.

Типи заходів, як окреслено вище, сприяють досягненню нижчезазначених цілей Стратегії ЄС для Дунайського регіону (ЄСДР), відповідно до Стратегії ЄС для Дунайського регіону від 6 квітня 2020 року, План робочого документа Комісії (далі «План дій (2020)»):

Пріоритетний напрямок 5 ЄСДР «Управління екологічними ризиками» спрямовано, серед іншого, на:

- вирішення проблем дефіциту водних ресурсів та посух відповідно до Плану управління басейном Дунаю – Оновлена версія 2015 р., звіт про вплив посух у басейні Дунаю у 2015 р. (чинне у 2016 р.) та поточну роботу у сфері адаптації до кліматичних змін,
- забезпечення та посилення постійної підтримки реалізації Плану управління ризиками виникнення повеней у басейні Дунаю – схвалений у 2015 р. у відповідності до Директиви ЄС щодо повеней – для досягнення значущого зниження ризикових випадків повеней до 2021 р., також з урахуванням потенційного впливу змін клімату та адаптивних стратегій, та
- підтримку оцінки ризиків стихійних лих у Дунайському регіоні, заохочування проведення заходів із сприяння протидії стихійним лихам, заходів із підготовки та реагування відповідно до Механізму цивільного захисту ЄС.

Для програм INTERACT та ESPON:

Посилання: пункт (c)(i) Статті 17(9)

Визначення єдиного бенефіціару або обмеженого переліку бенефіціарів та процедура надання грантів

Незастосовно

2.1.1.2 Індикатори

Посилання: пункт (e)(ii) Статті 17(3), пункт (c)(iii) Статті 17(9)

Таблиця 2: Показники результативності

Пріоритет	Конкретна ціль	Код ідентифікації [5]	Індикатор	Одиниця вимірювання [255]	Віха (2024 р.) [200]	Кінцева мета (2029 р.) [200]
1	iv)	RCO26	Зелена інфраструктура збудована або адаптована до зміни клімату	Га	0	140
1	iv)	RCO115	Спільно організовані транскордонні публічні заходи	Кількість публічних заходів	0	16
1	iv)	RCO 87	Організації-учасниці транскордонної співпраці	Кількість організацій	0	48

Таблиця 3: Індикатори результатів

Пріоритет	Конкретна ціль	Код ідентифікації	Індикатор	Одиниця вимірювання	Базове значення	Базовий рік	Кінцева мета (2029 р.)	Джерело даних	Коментарі
1	iv)	RRCR84	Організації, які співпрацюють на транскордонному рівні після завершення проекту	Кількість організацій	0	2021	36	Система моніторингу/звіт бенефіціара	
1	iv)	RPR01	Населення, яке отримує користь від заходів захисту від стихійних лих, пов'язаних із кліматом (повінь, лісова пожежа тощо)	Кількість осіб	0	2021	950.00	Система моніторингу/звіт бенефіціара	

2.1.1.3 Основні цільові групи

Посилання: Пункт (e)(iii) Статті 17(3), пункт(c)(iv) Статті 17(9)

Основні цільові групи у контексті заходів:

- державні та напівдержавні установи програмної території, особливо такі, що здійснюють діяльність у сфері охорони та захисту довкілля, управління водними ресурсами, лісового господарства та екстреної медичної допомоги, шляхом залучення до участі у заходах та прийняття до виконання рішень, розроблених у проектах, з метою нарощування потенціалу та підвищення стійкості.

Відповідно до принципу партнерства численні юридичні особи програмної території зможуть стати бенефіціарами вищезазначених заходів. Такі включають (серед іншого):

- державні органи влади місцевого, регіонального або загальнодержавного рівнів, включно зі спеціалізованими органами влади, що здійснюють управління стосовно екології, охорони природи, водних ресурсів та ліквідації наслідків стихійних лих;
- державні чи напівдержавні територіальні установи, на кшталт місцевих чи регіональних установ з питань розвитку, екологічних асоціацій або енергетичних агентств;
- зацікавлені групи, включно з громадськими організаціями (НУО), що діють на регіональному та місцевому рівнях;
- державні або приватні організації зі сфери вищої освіти та дослідницької діяльності;
- державні або приватні, офіційні та неофіційні освітні установи.

2.1.1.4 Конкретні цільові території, включно із запланованим використанням Інтегрованих територіальних інвестицій (ІТІ), Місцевого розвитку під керівництвом громад (CLLD) або інших територіальних інструментів

Посилання: Пункт (e)(iv) Статті 17(3)

Заходи буде реалізовано на всій програмній території. Конкретні вразливі території визначатимуться під час конкурсу заявок і таким територіям надаватиметься перевага. ІТІ, CLLD або інші територіальні інструменти не застосовуватимуться.

2.1.1.5 Планове використання фінансових інструментів

Посилання: пункт (e)(v) Статті 17(3)

Фінансові інструменти не застосовуватимуться.

2.1.1.6 Орієнтовна розбивка програмних ресурсів ЄС за типом втручання

Посилання: пункт (e)(vi) Статті 17(3), пункт (c)(v) Статті 17(9)

Таблиця 4: Вимір 1 – сфера втручання

Пріоритет №	Фонд	Конкретна ціль	Код	Сума (євро)
1	ICPMС TC	iv)	058	3 939 083,00
1	ICPMС TC	iv)	059	3 926 483,00
1	ICPMС TC	iv)	060	3 930 458,00
1	ICPMС TC	iv)	064	1 500 000,00
1	ICPMС TC	iv)	067	1 600 000,00

Таблиця 5: Вимір 2 – форма фінансування

Пріоритет №	Фонд	Конкретна ціль	Код	Сума (євро)
1	ЄФРР / ICPMС TC	iv)	01	14 896 024,00

Таблиця 6: Вимір 3 – територіальний механізм реалізації та територіальний фокус

Пріоритет №	Фонд	Конкретна ціль	Код	Сума (євро)
1	ЄФРР / ICPMС TC	iv)	33	14 896 024,00

2.1.2. vii) оптимізація захисту та збереження природи, біорізноманіття та зеленої інфраструктури, включно з міськими територіями, й зменшення всіх форм забруднення

Посилання: пункт (e) Статті 17(3)

2.1.2.1 Пов'язані типи заходів, їх очікуваний внесок до відповідних конкретних цілей, макрорегіональних стратегій та стратегій морського базування, де це доречно

Посилання: пункт (e)(i) Статті 17(3), пункт (c)(ii) Статті 17(9)

Типи заходів, зазначені в цьому розділі, є частиною конкретної цілі з підтримання належних захисту та управління щодо природного надбання та біорізноманіття регіону, а також сприяння в зменшенні тягаря забруднення повітря, ґрунту та водних ресурсів на прикордонній території. Зокрема, особливу увагу в рамках даних типів заходів буде приділено забрудненню вод через неефективну утилізацію комунальних відходів, забрудненню ґрунту на занедбаних промислових та гірничодобувних майданчиках, а також забрудненню транскордонних підземних вод та забрудненню повітря вихлопними газами. Заходи мають підтримувати природоорієнтовані рішення (ПОР).

Тип заходів 2.1.

Спільні ініціативи для забезпечення стійкого розвитку природних зон: технічна підготовка проектів розвитку загальної інфраструктури та реалізація проектів розвитку інфраструктури спільної зацікавленості

Можливими заходами можуть бути, зокрема:

- спільні втручання з реконструкції/захисту, відновлення або відродження оселищ з метою захисту та відновлення місцевих і регіональних екосистем, охорона лісових генетичних ресурсів із покращенням біорізноманіття та зв'язності оселищ;
- створення екологічних стежок, взаємопов'язаних між кордонами (географічно або тематично);
- повторне заселення аборигенних видів до транскордонних оселищ, контроль інвазійних видів;
- спільні втручання з мапування джерел забруднення та/або розробки найактуальніших рішень для усунення чи зменшення кількості різноманітних джерел забруднення та забруднювачів повітря, ґрунту чи води;
- розробка конкретних спільних систем моніторингу, що дозволяють регіональним установам здійснювати ефективні прогнозування, моніторинг та управління стосовно змін статусу екологічних елементів та біорізноманіття, включно з розробкою механізмів попередження про забруднення або транскордонна інвентаризація лісів.

У конкурсі пропозицій будуть відібрані великі інфраструктурні проекти, які вважатимуться операціями стратегічного значення. (Правова примітка: моніторинговий комітет затвердить конкурсну документацію та критерії оцінки та відбору, тому остаточний обсяг тем та окремих проектів буде відомий після відбору.)

Тип заходів 2.2.

Спільні освітні заходи, заходи з підвищення рівня обізнаності та обміну знаннями у сфері захисту природи та біорізноманіття

Мета цього Типу заходів – нарощування потенціалу відповідних місцевих установ, формальних та неформальних соціальних груп та окремих осіб для розуміння важливості та управління стосовно природного надбання та біорізноманіття, екологічних підходів та мереж. Окрім цього, у результаті реалізації заходів очікується нарощення потенціалу для розуміння основних рушіїв, механізмів та потенційних інструментів зменшення або усунення забруднення екологічних елементів – із акцентом на поверхневих водоймах та підземних водах, ґрунті й повітрі. Можливими заходами можуть бути, зокрема:

Організація інформаційних кампаній, соціальних заходів, онлайн-заходів щодо сталого використання природних ресурсів.

- Реалізація спільних програм з підвищення рівня обізнаності задля розвитку екологічної обізнаності, розуміння впливу споживання людиною та іншої людської діяльності на погіршення умов природних оселищ з метою розвитку екологічної свідомості.

- Спільні заходи з навчання та обміну знаннями у сфері охорони та захисту довкілля, спрямовані на посилення організаційного потенціалу відповідних національних та транскордонних організацій, місцевих та регіональних компетентних державних установ (включно з органами державного управління, якщо доцільно) та громадських організацій.

- Спільні освітні заходи для дітей, наприклад, екскурсії, тренінги, шкільні заходи, спільні заходи на природі (на кшталт піших прогулянок, туристичних походів з привалами, орнітологічних турів), тематичні табори для дітей/молоді, пов'язані із охороною та захистом довкілля. Такий тип заходів може доповнюватися іншими горизонтальними елементами, що підтримують співпрацю у зазначеній конкретній сфері, на кшталт програм із взаємного вивчення мов для студентів-учасників, практичні заняття із цифрової «гігієни» (безпечне використання інструментів та джерел Інтернету тощо).

- Розробка спільних інструментів збору даних та створення спільних баз даних на основі періодичних даних.

Тип заходів 2.3.

Типи заходів можуть бути доповнені такою прийнятною діяльністю як розробка заснованих на партнерстві стратегій стійкого розвитку та планів дій щодо біорізноманіття на місцевому і регіональному рівні. Розробка заснованих на партнерстві комплексних стратегій та планів дій щодо зменшення або усунення забруднення екологічних об'єктів – із акцентом на поверхневих водоймах та підземних водах, ґрунті й повітрі.

Будь-які стратегії та плани дій можуть отримати підтримку лише за умови підготовки із залученням відповідних партнерів та зобов'язання таких партнерів застосовувати такі стратегії й плани у своїй майбутній діяльності.

Типи заходів, як окреслено вище, сприяють досягненню нижчезазначених цілей Стратегії ЄС для Дунайського регіону (ЄСДР), відповідно до Плану дій (2020):

Пріоритетний напрямок 6 «Збереження біорізноманіття, ландшафтів та якості повітря й ґрунтів» спрямовано на:

- покращення управління об'єктами мережі Natura 2000 та інших природоохоронних територій шляхом транснаціонального співробітництва та нарощування потенціалу;
- активізацію зусиль із запобігання погіршення стану видів та оселищ в Дунайському регіоні, відповідно до природоохоронного законодавства ЄС, зокрема продовження реалізації заходів зі збереження життєздатних популяцій Дунайських осетрових;
- зменшення інтродукцій та розповсюдження інвазійних чужорідних видів (IAS) у Дунайському регіоні;
- підтримка та відновлення елементів «блакитно-зеленої» інфраструктури з допомогою комплексного планування просторового розвитку та природоохоронних заходів;
- покращення та/або підтримання якості ґрунтів у Дунайському регіоні;
- зниження рівня забруднення повітря в Дунайському регіоні.

Для програм INTERACT та ESPON:

Посилання: пункт (с)(і) Статті 17(9)

Визначення єдиного бенефіціару або обмеженого переліку бенефіціарів та процедура надання грантів

Незастосовно

2.1.2.2 Індикатори

Посилання: пункт (е)(іі) Статті 17(3), пункт (с)(ііі) Статті 17(9)

Таблиця 2: Показники результативності

Пріоритет	Конкретна ціль	Код ідентифікації [5]	Індикатор	Одиниця вимірювання [255]	Віха (2024 р.) [200]	Кінцева мета (2029 р.) [200]
1	vii)	RCO87	Організації-учасниці транскордонної співпраці	Кількість організацій	0	45

1	vii)	RCO36	Зелена інфраструктура для підтримки інших цілей, відмінних від адаптації до зміни клімату	Га	0	10
1	vii)	RCO115	Спільно організовані транскордонні публічні заходи	Кількість публічних заходів	0	15

Таблиця 3: Індикатори результатів

Пріоритет	Конкретна ціль	Код ідентифікації	Індикатор	Одиниця вимірювання	Базове значення	Базовий рік	Кінцева мета (2029 р.)	Джерело даних	Коментарі
1	vii)	RCR84	Організації, які співпрацюють на транскордонному рівні після завершення проекту	Кількість організацій	0	2021	34	Система моніторингу/звіт бенефіціара	
1	vii)	RPR02	Населення, що отримує користь від кращих екосистемних послуг (біорізноманіття, зелені коридори, покращений екологічний стан тощо)	Кількість осіб	0	2021	50.000	Система моніторингу/звіт бенефіціара	

2.1.2.3 Основні цільові групи

Посилання: Пункт (e)(iii) Статті 17(3), пункт(c)(iv) Статті 17(9)

Основні цільові групи у контексті заходів:

- державні та напівдержавні установи програмної території, особливо такі, що здійснюють діяльність у сфері екологічного (повітря, ґрунтів, води) захисту, шляхом залучення до участі у заходах та прийняття до виконання рішень, розроблених у проектах, з метою нарощування потенціалу та підвищення стійкості.

Відповідно до принципу партнерства численні юридичні особи програмної території зможуть стати бенефіціарами вищезазначених заходів. Такі включають (серед іншого):

- державні органи влади місцевого, регіонального або загальнодержавного рівнів, включно зі спеціалізованими органами влади, що здійснюють управління стосовно екології, охорони природи та водних ресурсів;
- державні чи напівдержавні територіальні установи, на кшталт місцевих чи регіональних установ з питань розвитку, екологічних асоціацій;
- зацікавлені групи, включно з громадськими організаціями (НУО), що діють на регіональному та місцевому рівнях;
- державні або приватні організації зі сфери вищої освіти та дослідницької діяльності;
- державні або приватні, офіційні та неофіційні освітні установи.

2.1.2.4 Конкретні цільові території, включно із запланованим використанням Інтегрованих територіальних інвестицій (ІТІ), Місцевого розвитку під керівництвом громад (CLLD) або інших територіальних інструментів

Посилання: Пункт (e)(iv) Статті 17(3)

Заходи реалізуються на всій програмній території.

У контексті охорони та відновлення біорізноманіття особливу увагу приділено регіональним екологічно вразливим природоохоронним територіям, на кшталт національних парків чи об'єктів мережі Natura 2000, – основним елементам транснаціональної системи біотопів – та територіям, що їх пов'язують, оскільки вони є критично важливими для транскордонної взаємодії природоохоронних територій, біотопів та відповідних екосистемних послуг. Окрім цього, слід приділити пріоритетну увагу не охоронюваним природним територіям із цінним природним надбанням, що піддаються екологічному тиску та/або мають потенціал з відновлення регіонального біорізноманіття. ІТІ, CLLD або інші територіальні інструменти не застосовуватимуться.

2.1.2.5 Планове використання фінансових інструментів

Посилання: пункт (e)(v) Статті 17(3)

Фінансові інструменти не застосовуватимуться.

2.1.2.6 Орієнтовна розбивка програмних ресурсів ЄС за типом втручання

Посилання: пункт (e)(vi) Статті 17(3), пункт (c)(v) Статті 17(9)

Таблиця 4: Вимір 1 – сфера втручання

Пріоритет №	Фонд	Конкретна ціль	Код	Сума (євро)
1	ІСРМС ТС	vii)	079	11 916 819,00

Таблиця 5: Вимір 2 – форма фінансування

Пріоритет №	Фонд	Конкретна ціль	Код	Сума (євро)
1	ІСРМС ТС	vii)	01	11 916 819,00

Таблиця 6: Вимір 3 – територіальний механізм реалізації та територіальний фокус

Пріоритет №	Фонд	Конкретна ціль	Код	Сума (євро)
1	ІСРМС ТС	vii)	33	11 916 819,00

2.2. Здоровий привабливий прикордонний регіон

Посилання: пункт (d) Статті 17(3)

Текстове поле: [300]

2.2.1. v) забезпечення рівного доступу до охорони здоров'я й розвиток стійкості систем охорони здоров'я (включно із первинною медичною допомогою та підтримкою переходу від інституційної до сімейних форм догляду та догляду на рівні громад).

Посилання: пункт (e) Статті 17(3)

2.2.1.1 Пов'язані типи заходів, їх очікуваний внесок до відповідних конкретних цілей, макрорегіональних стратегій та стратегій морського базування, де це доречно

Посилання: пункт (e)(i) Статті 17(3), пункт (c)(ii) Статті 17(9)

Типи заходів, зазначені в цьому розділі, є частиною конкретної цілі щодо нарощування потенціалу зацікавлених сторін у галузі охорони здоров'я для здійснення ефективної спільної, зокрема транскордонної, діяльності в епідемічних та надзвичайних ситуаціях, підвищення доступності медичного обслуговування шляхом використання цифрових технологій та реалізації спільних програм з медичного скринінгу та зміцнення здоров'я. Реалізація Заходів координуватиметься з подібними втручаннями, що фінансуються в рамках ЄФРР або ЄСФ+ у країнах-членах.

Тип заходів 3.1.

Створення законодавчих, адміністративних та технічних основ для загальних епідеміологічних заходів та діяльності служб екстреної медичної допомоги

Мета цього Типу заходів – створення необхідних рамкових умов для змістовного співробітництва відповідних зацікавлених сторін національних систем охорони здоров'я. Для досягнення зазначеної мети можуть бути вжиті такі орієнтовні заходи:

- *розробка спільних методів збору та гармонізації даних й створення спільних баз даних;*
- *проведення досліджень для розробки рішень з метою усунення правових, адміністративних та технічних перешкод для співробітництва, а також розробки застосовних процесів та протоколів у рамках співробітництва;*
- *проведення тренінгів, семінарів та інших спільних навчальних заходів з метою створення, інтерпретації, тестування та подальшого вдосконалення процесів та протоколів у рамках співробітництва;*
- *рішення щодо усунення юридичних, адміністративних та інших перешкод.*

Тип заходів 3.2.

Інвестиції для покращення співробітництва щодо епідеміологічних заходів та діяльності служб екстреної медичної допомоги

Мета цього Типу заходів – забезпечення інвестиційної підтримки реалізації інфраструктурних проєктів (включно з капітальним ремонтом будівель та придбанням обладнання), необхідних для випробування та експлуатації спільних служб у сфері боротьби з епідеміями та забезпечення діяльності спільних транскордонних екстрених служб. Для досягнення зазначеної мети можуть бути вжиті такі орієнтовні заходи:

- *реалізація інфраструктурних проєктів, у тому числі ремонт необхідних частин будівель та придбання обладнання для закладів охорони здоров'я;*
- *проведення тренінгів, семінарів та інших спільних навчальних заходів з метою обміну інформацією та досвідом стосовно підвищення якості послуг.*

Тип заходів 3.3.

Оптимізація використання цифрових технологій у контексті розвитку охорони здоров'я

Мета цього Типу заходів – сприяти використанню телемедичних рішень та цифрових технологій у розвитку охорони здоров'я для підвищення доступності медичного обслуговування та охорони здоров'я. Очікується, що заходи сприятимуть створенню взаємодіючої транскордонної мережі компетентних фахівців на ґрунті спільно випрацюваних процедур та протоколів із застосуванням цифрових технологій для дистанційної діагностики та консультування або нагляду, а також пілотному інвестуванню у рамках необхідного дрібномасштабного інвестування, особливо придбання необхідного обладнання. Очікується, що рішення охоплюватимуть широкий спектр потенційних сфер втручання, як-от взаємне сприяння лікуванню рідкісних захворювань або попередження та профілактика поширених захворювань, наприклад, надмірної ваги або діабету. Коли це актуально, слід дотримуватись стандартів ЄС щодо eHealth та керівних принципів мережі eHealth та MyHealth@EU. Покращення доступності послуг також для вразливих груп буде забезпечена завдяки підвищенню обізнаності та навчання, які відповідають потребам відповідних груп. Для досягнення зазначеної мети можуть бути вжиті такі орієнтовні заходи:

- *проведення цільового аналізу реалістичності щодо транскордонної застосовності цифрових технологій у розвитку охорони здоров'я;*

- проведення тренінгів, семінарів та інших спільних навчальних заходів з метою створення, інтерпретації, тестування та подальшого вдосконалення процесів та протоколів у рамках співробітництва;
- реалізація дрібномасштабних інфраструктурних проектів (включно з капітальним ремонтом будівель та придбанням обладнання) для випробування та експлуатації спільних служб.

Тип заходів 3.4.

Реалізація програм з медичного скринінгу та зміцнення здоров'я

Мета цього Типу заходу – підвищення рівня обізнаності та інформованості щодо профілактики хвороб (із акцентом на серцево-судинних захворюваннях) та важливості, методів і навичок зміцнення здоров'я, а також підвищення ефективності оздоровчо-профілактичної діяльності в регіоні. Покращення доступності послуг також для вразливих груп буде забезпечена завдяки підвищенню обізнаності та навчання, які відповідають потребам відповідних груп, а також через розроблення програм з урахуванням потреб. Для досягнення зазначеної мети можуть бути вжиті такі орієнтовні заходи:

- розробка та реалізація програм з медичного скринінгу на місцевому та регіональному рівні;
- проведення на місцевому та регіональному рівні навчальних програм та програм з підвищення рівня обізнаності у контексті оздоровчо-профілактичної діяльності;
- реалізація програм формування навичок та навчання у контексті оздоровчо-профілактичної діяльності;
- реалізація необхідних інфраструктурних проектів (включно з капітальним ремонтом будівель та придбанням обладнання) для випробування та експлуатації спільних програм.

Для програм INTERACT та ESPON:

Посилання: пункт (c)(i) Статті 17(9)

Визначення єдиного бенефіціару або обмеженого переліку бенефіціарів та процедура надання грантів

Незастосовно

2.2.1.2 Індикатори

Посилання: пункт (e)(ii) Статті 17(3), пункт (c)(iii) Статті 17(9)

Таблиця 2: Показники результативності

Пріоритет	Конкретна ціль	Код ідентифікації [5]	Індикатор	Одиниця вимірювання [255]	Віха (2024 р.) [200]	Кінцева мета (2029 р.) [200]
2	v)	RCO117	Рішення для подолання транскордонних юридичних або адміністративних перешкод	Кількість рішень	3	7

2	v)	RCO69	Потужність нових або модернізованих закладів охорони здоров'я	Кількість осіб/рік	0	8400
2	v)	RCO81	Участь у спільних транскордонних заходах	Кількість учасників	0	38.450
2	v)	RCO85	Участь у спільних навчальних програмах	Кількість учасників	0	150

Таблиця 3: Індикатори результатів

Пріоритет	Конкретна ціль	Код ідентифікації	Індикатор	Одиниця вимірювання	Базове значення	Базовий рік	Кінець а мета (2029 р.)	Джерело даних	Коментарі
2	v)	RRCR82	Транскордонні правові чи адміністративні перешкоди зменшені або усунені	Кількість перешкод	0	2021	1	Система моніторингу/ звіт бенефіціара	
2	v)	RRCR73	Пацієнти нових або модернізованих закладів охорони здоров'я	Кількість пацієнтів / рік	0	2021	9400	Система моніторингу/ звіт бенефіціара	
2	v)	RRCR81	Завершення спільних навчальних програм	Кількість учасників	0	2021	135	Система моніторингу/ звіт бенефіціара	

2.2.1.3 Основні цільові групи

Посилання: Пункт (e)(iii) Статті 17(3), пункт(c)(iv) Статті 17(9)

Основні цільові групи у контексті заходів:

Державні та напівдержавні організації (лікарні, амбулаторно-поліклінічні заклади), уповноважені надавати послуги у сфері охорони здоров'я, а також неурядові неприбуткові провайдери послуг у сфері охорони здоров'я у прикордонному регіоні шляхом залучення до участі в заходах або прийняття до виконання рішень, розроблених у рамках заходів.

Відповідно до принципу партнерства численні юридичні особи програмної території зможуть стати бенефіціарами вищезазначених заходів. Такі включають (серед іншого):

- державні органи влади місцевого, регіонального або загальнодержавного рівнів, включно зі спеціалізованими органами влади, що здійснюють управління у контексті розвитку охорони здоров'я;
- державні чи напівдержавні територіальні установи, на кшталт місцевих чи регіональних установ з питань розвитку;
- неурядові громадські організації (НУО), що діють на регіональному та місцевому рівнях;
- державні або приватні організації зі сфери вищої освіти та дослідницької діяльності;

- державні або приватні, офіційні та неофіційні освітні установи.

2.2.1.4 Конкретні цільові території, включно із запланованим використанням Інтегрованих територіальних інвестицій (ІТІ), Місцевого розвитку під керівництвом громад (CLLD) або інших територіальних інструментів

Посилання: Пункт (e)(iv) Статті 17(3)

Заходи реалізуються на всій програмній території. ІТІ, CLLD або інші територіальні інструменти не застосовуватимуться.

2.2.1.5 Планове використання фінансових інструментів

Посилання: пункт (e)(v) Статті 17(3)

Фінансові інструменти не застосовуватимуться.

2.2.1.6 Орієнтовна розбивка програмних ресурсів ЄС за типом втручання

Посилання: пункт (e)(vi) Статті 17(3), пункт (c)(v) Статті 17(9)

Таблиця 4: Вимір 1 – сфера втручання

Пріоритет №	Фонд	Конкретна ціль	Код	Сума (євро)
2	ІСРМС ТС ²	v)	128	4 256 065,00
2	ІСРМС ТС	v)	129	3 936 860,00
2	ІСРМС ТС	v)	131	1 921 631,00
2	ІСРМС ТС	v)	132	1 802 264,00

Таблиця 5: Вимір 2 – форма фінансування

Пріоритет №	Фонд	Конкретна ціль	Код	Сума (євро)
2	ІСРМС ТС	v)	01	11 916 820,00

Таблиця 6: Вимір 3 – територіальний механізм реалізації та територіальний фокус

Пріоритет №	Фонд	Конкретна ціль	Код	Сума (євро)
2	ІСРМС ТС	v)	33	11 916 820,00

2.2. 2. (vi) підвищення ролі культури та стійкого туризму в економічному розвитку, соціальній інклюзії та соціальних інноваціях

Посилання: пункт (e) Статті 17(3)

2.2.2.1 Пов'язані типи заходів, їх очікуваний внесок до відповідних конкретних цілей, макрорегіональних стратегій та стратегій морського базування, де це доречно

Посилання: пункт (e)(i) Статті 17(3), пункт (c)(ii) Статті 17(9)

² Транскордонне Співробітництво

Типи заходів, зазначені у цьому розділі, є частиною конкретної цілі щодо сприяння культурному співробітництву та збільшенню обсягу екологічних та соціально стійких туристичних пропозицій на основі валоризації об'єктів культурної, природної та архітектурної спадщини регіону. Реалізація Заходів координуватиметься з подібними втручаннями, що фінансуються в рамках ЄФРР або ЄСФ+ у країнах-членах.

Тип заходів 4.1.

Нарощування потенціалу шляхом збору даних, обміну знаннями та навчання

Мета цього Типу заходів – нарощування потенціалу відповідних місцевих управлінських установ, формальних та неформальних соціальних груп і провайдерів послуг, що провадять діяльність у туристичній галузі, для управління туристичними послугами у більш стійкий спосіб та на вищому рівні якості. Для досягнення зазначеної мети можуть бути вжиті такі орієнтовні заходи:

- *збір первинних даних, включно з розробкою методів гармонізації даних та створенням спільних баз даних;*
- *підготовка та формування спільних систем моніторингу відвідувачів та об'єктів;*
- *спільні заходи з навчання та обміну знаннями для посилення організаційних знань відповідних національних та транскордонних організацій, органів місцевого та регіонального управління та громадських організацій (НУО);*
- *тренінги для зацікавлених сторін туристичного сектора за темами, що охоплюють культурну спадщину, екологічну, соціальну та фінансову стійкість, стандарти якості, нормативні вимоги охорони здоров'я та загальні стратегії співпраці в туристичній галузі, включаючи заходи, що посилюють взаємозв'язок між зміною клімату та культурною спадщиною (вплив зміни клімату на культурну спадщину, а також рішення, які культурна спадщина може запропонувати для боротьби зі зміною клімату) шляхом врахування Сталого культурного туризму: звіт групи експертів з країн-членів щодо ВМК (Відкритого методу координації);*
- *вивчення, прикладні дослідження, стратегічне планування та перелік заходів щодо способів та можливостей використання стійким туризмом об'єктів природної та культурної спадщини регіону.*

Тип заходів 4.2.

Розробка загальних або спільних туристичних продуктів, у тому числі розвиток транскордонних мереж і маршрутів

Мета цього Типу заходів – допомогти створити, організувати та сформувати транскордонні мережі туристичних атракцій та забезпечити загальні інструменти популяризації й досягнення цих мереж. Для досягнення зазначеної мети можуть бути вжиті такі орієнтовні заходи:

- *підготовка (концептуалізація, створення та організація) спільних туристичних продуктів та спільних послуг (пакети послуг), включно з підготовкою транскордонних тематичних маршрутів і мереж атракцій та послуг, включаючи потенційні об'єкти та пам'ятки, пов'язані з Культурним маршрутом, визначеним у рамках ініціативи DiscoverEU, який наразі охоплює Літературний маршрут, що поширюється на словацьку та угорську території програмної території;*
- *інвестування (включно з технічним завданням, аналізом реалістичності та реалізацією) в інфраструктуру, необхідну для ідентифікації бренду та*

систематичності якості послуг щодо спільних, об'єднаних у мережу об'єктів культурної та природної спадщини й можливість дістатися до цих пов'язаних/об'єднаних у мережу об'єктів на велосипеді;

- інвестування (включно з технічним завданням, аналізом реалістичності та фактичною реалізацією) в інфраструктуру:
 - для відновлення, оновлення або трансформування архітектурних об'єктів культурної спадщини, придатних для теперішнього використання як об'єктів культурного призначення або туристичних атракцій, відповідно до Керівництва ICOMOS щодо Європейських принципів якості для втручань, що фінансуються ЄС і які потенційно впливають на культурну спадщину;
 - покращення доступності нових та наявних туристичних об'єктів культурної чи природної спадщини, включно із забезпеченням безперешкодного доступу до об'єктів, створення цифрових путівників, інформаційно-навчальних матеріалів, експозицій або інших цифрових засобів доступної інформації, включно з багатомовними послугами на об'єктах та у мережах, або надання пропозицій м'якої мобільності, на кшталт «рішень для останньої милі», мобільності на вимогу, або покращення громадського транспорту та доступності атракцій для велосипедного транспорту;
- створення спільних платформ для маркетингу (включно з розміщенням пропозицій, системою бронювання тощо) атракцій, послуг та мереж;
- сприяння створенню місцевих нормативних вимог та процесів охорони здоров'я для туристичної галузі з метою забезпечення збереження здоров'я кожного учасника туристичної індустрії під час епідемій.

Тип заходів 4.3.

Популяризація місцевого та регіонального співробітництва у сфері культури та мистецтва

Мета цього типу заходів – збереження та примноження спільних культурних традицій, включно зі спортивними традиціями громади, заохочення створення нових спільних продуктів культури та мистецтва в тому числі залучення та виховання молоді на культурних цінностях. Для досягнення зазначеної мети можуть бути вжиті такі орієнтовні заходи:

- *організація чи створення спільних заходів або продуктів культури спорту місцевого рівня та продуктів мистецтва, включно зі створеними на основі збереження та розвитку місцевих культурних традицій;*
- *проведення тренінгів, семінарів та інших спільних навчальних заходів з метою сприяння співробітництву у сфері культури та міжкультурному діалогу;*
- *інвестування у державну культурну інфраструктуру та у спортивну інфраструктуру громади для підтримки процесів збереження та розвитку.*

Тип заходів 4.4.

Пілотні заходи зі сприяння соціальним інноваціям та інклюзії вразливих соціальних груп до культурної діяльності, туристичних послуг та проектів

Мета цього Типу заходів – визначити та випробувати спільні інноваційні стратегії щодо надання на місцевому рівні послуг у контексті культурної діяльності та туризму, особливо у менш розвинених та периферійних районах, включно зі способами та процесами залучення осіб із вразливих груп, в тому числі залучення та виховання молоді на культурних цінностях. Для досягнення зазначеної мети можуть бути вжиті такі орієнтовні заходи:

- *відбір, реалізація та моніторинг інноваційних місцевих проектів.*

Тип заходів 4.5.

Дрібномасштабні проекти співробітництва

Типи заходів, як окреслено вище, сприяють досягненню нижчезазначених цілей Стратегії ЄС для Дунайського регіону (ЄСДР), відповідно до Плану дій (2020):

Пріоритетний напрямок 3 «Популяризація культури та туризму, стимулювання співробітництва „люди-людям”» спрямовано на:

I. Розвиток стійкого туризму шляхом розвитку стійких форм туризму (зелений туризм та стійка мобільність) та забезпечення стійкої охорони, збереження, соціалізації та сучасної інтерпретації культурної спадщини й природних цінностей.

II. Науково-дослідницьку діяльність та нові технології в культурі, туризмі та співробітництві «люди-людям» шляхом підтримки впровадження гармонізованої системи моніторингу, призначено винятково для стійкого туризму та культурної/природної спадщини, популяризації обміну досвідом та взаємодії у сфері а.) мистецтва, включно із сучасним мистецтвом б.) підтримки створення взаємозв'язків та синергій між сферою культури, креативними індустріями та туристичним сектором.

III. Валоризацію, популяризацію та захист культурної спадщини, зокрема шляхом утвердження Дунайського регіону як важливої європейської туристичної дестинації, сприяння створенню якісних продуктів, інфраструктури та інноваційних форм туризму і культури МСБ та державно-приватними партнерствами, а також шляхом підтримки залучення кваліфікованої робочої сили, освіти та підвищення кваліфікації у сферах туризму та культури для створення постійних робочих місць у регіоні.

Для програм INTERACT та ESPON:

Посилання: пункт (c)(i) Статті 17(9)

Визначення єдиного бенефіціару або обмеженого переліку бенефіціарів та процедура надання грантів

Незастосовно

2.2.2.2 Індикатори

Посилання: пункт (e)(ii) Статті 17(3), пункт (c)(iii) Статті 17(9)

Таблиця 2: Показники результативності

Пріоритет	Конкретна ціль	Код ідентифікації [5]	Індикатор	Одиниця вимірювання [255]	Віха (2024 р.) [200]	Кінцева мета (2029 р.) [200]
2	vi)	RCO87	Організації, які працюють на транскордонному рівні	Кількість організацій	0	81

2	vi)	RCO77	Кількість підтриманих туристичних і культурних об'єктів	Кількість об'єктів	0	29
2	vi)	RCO85	Участь у спільних транскордонних навчальних програмах	Кількість учасників	0	185
2	vi)	RCO81	Участь у спільних транскордонних заходах	Кількість учасників	0	610

Таблиця 3: Індикатори результатів

Пріоритет	Конкретна ціль	Код ідентифікації	Індикатор	Одиниця вимірювання	Базове значення	Базовий рік	Кінцева мета (2029 р.)	Джерело даних	Коментарі
2	vi)	RRC77	Відвідувачі підтриманих культурних і туристичних об'єктів	Кількість відвідувачів	0	2021	75.000	Система моніторингу/ звіт бенефіціара	
2	vi)	RRC81	Завершення спільних навчальних програм	Кількість осіб	0	2021	120	Система моніторингу/ звіт бенефіціара	
2	vi)	RRC84	Організації, які працюють на транскордонному рівні після завершення проекту	Кількість організацій	0	2021	42	Система моніторингу/ звіт бенефіціара	

2.2.2.3 Основні цільові групи

Посилання: Пункт (e)(iii) Статті 17(3), пункт(c)(iv) Статті 17(9)

Основні цільові групи у контексті заходів:

Державні, приватні та громадські (НУО) організації та особи, які надають послуги у сфері туризму або управляють природним чи культурним надбанням у прикордонному регіоні шляхом участі у заходах або прийняття до виконання рішень, розроблених у рамках заходів.

Фактично, всі юридичні особи, які можуть брати участь в перерахованих вище заходах, є можливими бенефіціарами. Такі включають (серед іншого):

- державні органи влади місцевого, регіонального або загальнодержавного рівнів;
- державні заклади культури;
- громадські та професійні асоціації, в тому числі за участі професійних митців та аматорів;
- зацікавлені групи, включно з НУО;
- установи зі сфери вищої освіти та дослідницької діяльності;

- освітні заклади, навчальні центри, школи;
 - установи економічного та територіального розвитку, як наприклад, агенції місцевого або регіонального розвитку;
- національні центри статистики.

2.2.2.4 Конкретні цільові території, включно із запланованим використанням Інтегрованих територіальних інвестицій (ІТІ), Місцевого розвитку під керівництвом громад (CLLD) або інших територіальних інструментів

Посилання: Пункт (e)(iv) Статті 17(3)

Заходи реалізуються на всій програмній території. Територіальні інструменти не застосовуватимуться.

2.2.2.5 Планове використання фінансових інструментів

Посилання: пункт (e)(v) Статті 17(3)

Фінансові інструменти не застосовуватимуться.

2.2.2.6 Орієнтовна розбивка програмних ресурсів ЄС за типом втручання

Посилання: пункт (e)(vi) Статті 17(3), пункт (c)(v) Статті 17(9)

Таблиця 4: Вимір 1 – сфера втручання

Пріоритет №	Фонд	Конкретна ціль	Код	Сума (євро)
2	ІСРМС ТС	vi)	165	4 965 341,00
2	ІСРМС ТС	vi)	166	4 965 341,00
2	ІСРМС ТС	vi)	167	4 965 341,00

Таблиця 5: Вимір 2 – форма фінансування

Пріоритет №	Фонд	Конкретна ціль	Код	Сума (євро)
2	ІСРМС ТС	vi)	01	14 896 023,00

Таблиця 6: Вимір 3 – територіальний механізм реалізації та територіальний фокус

Пріоритет №	Фонд	Конкретна ціль	Код	Сума (євро)
2	ІСРМС ТС	vi)	33	14 896 023,00

2.3. Взаємодіючий прикордонний регіон

Посилання: пункт (d) Статті 17(3)

Текстове поле: [300]

2.3.1. б.) підвищення ефективності державного та регіонального управління шляхом сприяння правовій та адміністративній співпраці та співпраці між громадянами, представниками та установами громадянського суспільства, зокрема з перспективою усунення правових та інших перешкод у прикордонних регіонах;

Посилання: пункт (e) Статті 17(3)

2.3.1.1 Пов'язані типи заходів, їх очікуваний внесок до відповідних конкретних цілей, макрорегіональних стратегій та стратегій морського базування, де це доречно

Посилання: пункт (e)(i) Статті 17(3), пункт (c)(ii) Статті 17(9)

Тип заходів 5.1.

Інституційне співробітництво між державними організаціями та організаціями громадянського суспільства

Типи заходів, зазначені в цьому розділі, є частиною конкретної мети щодо надання можливості співпраці широкому колу партнерів за темами, що не було відібрано для

тематичної концентрації програми, але які є релевантними для певних напрямків, особливо для вивчення можливостей стосовно тем майбутньої співпраці.

Особливим пріоритетним напрямком у рамках таких типів заходів є покращення транскордонної співпраці для підвищення ефективності економічної діяльності регіону, переважно шляхом:

- створення та розвитку операційних мереж (на кшталт кластерів, мереж наукових та промислових парків, логістичних центрів) відповідних зацікавлених сторін, а також сприяння обміну та передачі знань;
- спільної розробки локальних способів та методів стимулювання підприємництва на прикордонній території з акцентом на інноваційних стратегіях та формах у контексті економічної діяльності з урахуванням конкретних місцевих вимог;
- оптимізації передачі знань та нарощування потенціалу місцевих органів влади, бізнесу, науково-педагогічної спільноти та громадянського суспільства у сфері інноваційної спеціалізації задля створення синергії та доданої вартості шляхом транскордонного співробітництва.

З метою покращення співпраці у зазначених сферах, щонайменше одна третя бюджету, асигнована на Пріоритет 2.3. «Взаємодіючий прикордонний регіон», призначена для використання на підтримку рентабельних проектів, що стосуються вищезазначених тем. Можливими заходами можуть бути, зокрема:

- проведення попередніх досліджень та планування щодо майбутніх структур та напрямків співпраці, включно з підготовкою стратегічних заходів та проектів для реалізації, наприклад, протягом наступного періоду складання програми;
- обмін досвідом, інформацією, даними та знаннями, необхідними для вирішення поточних проблем із співпрацею чи уникнення потенційних концептуальних конфліктів чи ризиків, або спільного використання можливостей;
- гармонізація наявних та розроблюваних нових інструментів, методів, процесів і процедур для дієвіших та ефективніших співпраці та взаємодії, а також для покращення інституційної ефективності;
- організаційний розвиток та підвищення кваліфікації персоналу на інституційному рівні для дієвіших та ефективніших співпраці та взаємодії, а також для покращення інституційної ефективності.

Потенційні тематичні напрямки діяльності включають, серед іншого:

- інноваційна спеціалізація, розвиток підприємництва та бізнесу, цифровізація;
- енергоефективність та відновлювана енергетика;
- освіта, із акцентом на професійно-технічній освіті, із покращенням рівного доступу до інклюзивних та якісних освітніх послуг;
- соціально-економічна інклюзія маргіналізованих спільнот;
- координування планів розвитку транскордонного транспорту, включно з розвитком громадського транспорту та доступності транспорту на прикордонних станціях;
- діяльність прикордонних та митних служб, прикордонного контролю та контролю за перетином кордону;
- аналіз та усунення перешкод у різних сферах.

Узгоджені рішення, а також розширені та нові форми співпраці значно покращать загальну згуртованість усієї території незалежно від тематичної спрямованості для вирішення

спільних проблем та використання спільного потенціалу, який полягає в розвитку бізнесу, малого та середнього бізнесу, підприємництва та цифровізації, енергоефективності та відновлюваних джерел енергії, освіти, з акцентом на професійне навчання, включаючи екологічні навички, залучення маргіналізованих громад, координації розвитку транспорту, а також роботи прикордонних і митних служб. Беручи до уваги характер співпраці ISO 1 між відповідними суб'єктами інших секторів, ніж обраних в КЦ, можна передбачити лише м'які невеликі проекти, такі як співпраця, обмін досвідом, передача знань, розвиток навичок, плани і стратегії.

Тип заходів, як окреслено вище, сприяє досягненню нижчезазначених цілей Стратегії ЄС для Дунайського регіону (ЄСДР), відповідно до Плану дій (2020):

Пріоритетний напрямок 10 «Зміцнення інституційного потенціалу та співпраці» спрямовано на:

- нарощування інституційного потенціалу для покращення процесів прийняття рішень та адміністративної ефективності;
- підвищення залученості представників громадянського суспільства та місцевих зацікавлених осіб для ефективних розробки та реалізації стратегічних рішень;
- покращення координування та підвищення рівня знань для кращого використання фінансових ресурсів та розробки фінансових інструментів на основі потреб.

Найрелевантніші заходи:

(Захід № 2) «Сприяння адміністративній співпраці спільнот, що мешкають у прикордонних регіонах».

(Захід № 7) «Посилення залученості представників громадянського суспільства та місцевих зацікавлених осіб у Дунайському регіоні».

(Захід № 8) «Нарощування потенціалу міст та муніципалітетів для сприяння місцевому й регіональному розвитку».

Для програм INTERACT та ESPON:

Посилання: пункт (c)(i) Статті 17(9)

Визначення єдиного бенефіціару або обмеженого переліку бенефіціарів та процедура надання грантів

Незастосовно

2.3.1.2 Індикатори

Посилання: пункт (e)(ii) Статті 17(3), пункт (c)(iii) Статті 17(9)

Таблиця 2: Показники результативності

Пріоритет	Конкретна ціль	Код ідентифікації [5]	Індикатор	Одиниця вимірювання [255]	Віха (2024 р.) [200]	Кінцева мета (2029 р.) [200]
3	ISO1 6)	RCO87	Організації-учасниці транскордонної співпраці	Кількість організацій	0	36

Unofficial translation

Таблиця 3: Індикатори результатів

Пріоритет	Конкретна ціль	Код ідентифікації	Індикатор	Одиниця вимірювання	Базове значення	Базовий рік	Кінцева мета (2029 р.)	Джерело даних	Коментарі
3	ISO1 b)	RCR84	Організації, які співпрацюють на транскордонному рівні після завершення проекту	Кількість організацій	0	2021	18	Система моніторингу/звіт бенефіціара	

2.3.1.3 Основні цільові групи

Посилання: Пункт (e)(iii) Статті 17(3), пункт(c)(iv) Статті 17(9)

Основна цільова група в більшості випадків – громадяни взаємодіючих країн, які отримують вигоду від співпраці – з допомогою державних чи громадських організацій, що діють на місцевому рівні. Таким чином, бенефіціарами переважно є:

- державні організації та органи влади – на загальнодержавному рівні – включно зі своїми регіональними чи місцевими представництвами;
- державні органи влади місцевого та регіонального рівнів або напівдержавні органи;
- організації, що здійснюють управління конкретними територіями (на кшталт Єврорегіонів та Європейських об'єднань територіальних громад);
- державні або громадські організації економічного розвитку, включно з торговими/сільськогосподарськими палатами;
- державні або громадські освітні установи та організації-провайдери освітніх послуг;
- громадські (неурядові) організації та інші зацікавлені групи;
- державні установи зі сфери вищої освіти, університети, державні науково-дослідницькі установи;
- державні та громадські органи та установи, які курують розвиток МСБ та економіки або інноваційну діяльність;
- державні органи управління бізнес-інфраструктурами (на кшталт промислових парків, наукових парків тощо).

2.3.1.4 Конкретні цільові території, включно із запланованим використанням Інтегрованих територіальних інвестицій (ІТІ), Місцевого розвитку під керівництвом громад (CLLD) або інших територіальних інструментів

Посилання: Пункт (e)(iv) Статті 17(3)

Заходи реалізуються на всій програмній території. ІТІ, CLLD або інші територіальні інструменти не застосовуватимуться.

2.3.1.5 Планове використання фінансових інструментів

Посилання: пункт (e)(v) Статті 17(3)

Фінансові інструменти не застосовуватимуться.

2.3.1.6 Орієнтовна розбивка програмних ресурсів ЄС за типом втручання

Посилання: пункт (e)(vi) Статті 17(3), пункт (c)(v) Статті 17(9)

Таблиця 4: Вимір 1 – сфера втручання

Пріоритет №	Фонд	Конкретна ціль	Код	Сума (євро)
3	ЄФРР / ІСРМС	ISO1b)	171	5 958 409,56

Таблиця 5: Вимір 2 – форма фінансування

Пріоритет №	Фонд	Конкретна ціль	Код	Сума (євро)
3	ІСРМС ТС	ISO1b)	01	5 958 409,56

Таблиця 6: Вимір 3 – територіальний механізм реалізації та територіальний фокус

Пріоритет №	Фонд	Конкретна ціль	Код	Сума (євро)
3	ІСРМС ТС	ISO1b)	33	5 958 409,56

3. План фінансування

Посилання: пункт (f) Статті 17(3)

3.1. Фінансові асигнування по роках

Посилання: пункт (g)(i) Статті 17(3), пункти від (a) до (d) Статті 17(4)

Таблиця 7

Фонд	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024 р.	2025 р.	2026 р.	2027 р.	Всього
NDICI (ICPMS)- СВС ¹	0	13 885 938	10 986 174	11 163 473	11 344 059	9 125 056	9 587 805	66 092 505
Всього	0	13 885 938	10 986 174	11 163 473	11 344 059	9 125 056	9 587 805	66 092 505

3.2. Загальна сума фінансових асигнувань за фондом та національне співфінансування

Посилання: пункт (f)(ii) Статті 17(3), пункти від (a) до (d) Статті 17(4)

¹ Інтерег А, зовнішня міжкордонна співпраця

Таблиця 8

№ ОЦ	Пріоритет	Фонд (якщо застосовується)	Основа для обчислення допомоги ЄС (загальна сума або публічні видатки)	Внесок ЄС (a)=(a1)+(a2)	Орієнтовний розподіл внеску ЄС		Національний внесок (b)=(c)+(d)	Орієнтовний розподіл внеску національного партнера	
					Без ТД, відповідно до ст. 27(1) (a1)	Для ТД, відповідно до ст. 27(1) (a2)		Національне державне фінансування (c)	Національне приватне фінансування (d)
ОЦ2 «Екологічний, низьковуглецевий перехід до чистої економіки із нульовим викидом вуглецю та стійкої Європи шляхом популяризації справедливої та «чистої» енергетичної трансформації, зелених та блакитних інвестицій, кругової економіки, пом'якшення та адаптації до зміни клімату, запобігання та управління ризиками, а також стійкої міської мобільності.	Пріоритет 1 Стійкий «зелений» прикордонний регіон	NDICI CBC	Загальна прийнятна сума	29 741 627	26 812 843	2 928 784	3 304 626	2 974 163	330 463
ОЦ4 Більш соціальна та інклюзивна Європа, яка впроваджує «Європейську опору соціальних прав»	Пріоритет 2 Здоровий і привабливий прикордонний регіон	NDICI CBC	Загальна прийнятна сума	29 741 627	26 812 843	2 928 784	3 304 626	2 974 163	330 463
ISO1 «Краще управління співробітництвом»	Пріоритет 3	NDICI CBC	Загальна прийнятна сума	6 609 251	5 958 410	650 841	734 362	660 926	73 436

	<i>Прикордонний регіон співпраці</i>								
	<i>Всього</i>	<i>Всі фонди</i>	<i>Загальна прийнятна сума</i>	66 092 505	59 584 096	6 508 409	7 343 614	6 609 252	734 362

Unofficial translation

4. Вжиті заходи для залучення відповідних партнерів до підготовки програми Interreg та роль цих партнерів у виконанні, моніторингу та оцінці

Посилання: пункт (g) Статті 17(3)

Партнери та їх роль у підготовці Програми

Залучення партнерів було головною складовою розробки Програми, відповідно до принципу багаторівневого управління. Процес розробки координувався Програмним комітетом, створеним у квітні 2020 року. До складу комісії входять відповідні міністерства та організації рівня територіальних одиниць та регіонального/місцевого рівня з 4 країн.

Представники Угорщини: Міністерство закордонних справ та торгівлі Угорщини, Департамент програм транскордонного співробітництва (КО програми HUSKROUA 2014-2020), Міністерство закордонних справ та торгівлі Угорщини, Департамент водної дипломатії та стратегії для Дунайського регіону, Неприбуткова компанія «Програмний офіс Сечені» (Széchenyi Programme Office Nonprofit Llc), Рада область Боршод-Абауй-Земплен, Рада область Саболч-Сатмар-Берег.

Представники Словаччини: Міністерство інвестицій, регіонального розвитку та інформатизації Словацької Республіки (НО програми HUSKROUA 2014-2020) та центральний координаційний орган (Відділ центрального координаційного органу (ССА); Міністерство закордонних та європейських справ Словаччини, Прешовський автономний край (Департамент стратегічного розвитку та управління проектами), Кошицький автономний край (Департамент регіонального розвитку, територіального планування та екології), Асоціація міст і громад Словацької Республіки

Представники Румунії: Міністерство розвитку, державних робіт та управління Румунії (НО програми HUSKROUA 2014-2020), Міністерство закордонних справ, Рада повіту Сату-Маре, Рада повіту Марамуреш, Рада повіту Сучава.

Представники України: Секретаріат Кабінету Міністрів України (НО програми HUSKROUA 2014-2020), Міністерство закордонних справ України, Закарпатська обласна державна адміністрація, Івано-Франківська обласна державна адміністрація, Чернівецька обласна державна адміністрація.

Представники Спільного технічного секретаріату Програми ЄІС ТКС HUSKROUA (надалі – «СТС») (включно з Філіями) брали участь у засіданнях Програмного комітету як радники з питань координації та кадрів.

Представник Європейської Комісії та експерти проекту TESIM (технічна підтримка впровадження та управління програмами ЄІС ТКС) були запрошені на засідання Програмного комітету як радники.

Основні етапи процесу розробки програми:

- засідання Програмного комітету за участю її членів;
- підготовка Початкового звіту зовнішніми експертами;
- створення проекту Аналізу території консультантами та експертами;
- розробка проекту глави 2 «Пріоритети» документа ІВ групами зовнішніх експертів разом з експертами зі стратегічної екологічної оцінки;
- інші глави складаються організацією самостійно, але затверджуються Програмним комітетом.

Роль Програмної комісії – на додаток до управління та стратегічної координації планування – обговорення та затвердження основних етапів та результатів процесу розробки програми.

Для збереження задовільного рівня прав власності на території та відповідно до принципу інклюзивного партнерства, згідно зі статтею 6 ЗПР, до процесу програмування також залучались радники центрального та місцевого рівнів, а також представники громадянського суспільства, які зробили цінний внесок до процесу програмування. Належні консультації були проведені з відповідними зацікавленими сторонами та партнерами. Вони отримали своєчасний доступ до

необхідної інформації, що дало їм змогу відіграти значну роль під час розробки та вплинути на процеси виконання та моніторингу майбутньої Програми.

У зв'язку із заходами безпеки, які було прийнято урядами 4 країн під час пандемії COVID-19, їхня участь здійснювалася за допомогою серії онлайн-семінарів, інтерв'ю та консультацій з громадськістю з метою налагодження активного діалогу (наприклад, визначення місцевих проблем та потреб розвитку, конкретних дій та ідей проектів, існуючих та потенційних заявників та мереж співпраці тощо).

Онлайн-опитування на 4 державних мовах було розіслано в режимі онлайн широкому колу зацікавлених сторін – приблизно 700 контактам. В усіх 4 країнах було організовано онлайн-семінари для обговорення аналізу території з метою залучення зацікавлених сторін до процесу розробки програми.

Після проведення семінарів та онлайн-опитувань було складено аналіз території, який став належною базою для подальшого вибору основних цілей та створення фінальної версії документації Програми Interreg.

Інформація про процес розробки програми була доступна для громадськості на багатьох ресурсах; переважно на вебсайтах попередньої програми та на платформі соціальних медіа. Громадські консультації щодо проекту програми Interreg та проекту звіту про СЕО також були проведені ще до завершення доопрацювання змісту кількома мовами.

Партнери та їх роль у виконанні Програми

Партнери з країн-учасниць залучаються до виконання Програми, у тому числі до участі у Моніторинговому комітеті (надалі – «МК»). МК здійснює нагляд за виконанням Програми та її результативністю, і приймає відповідні рішення.

Склад МК узгоджується країнами-партнерами та є збалансованим представництвом відповідних органів влади, включно з проміжними органами влади, а також представників партнерів програми з країн-партнерів, як визначено у Статті (5) Регламенту (ЄС) РЗП №240/2014 від 7 січня 2014 року про Європейський кодекс поведінки для партнерств в рамках Європейських структурних та інвестиційних фондів.

Комітет створюється шляхом вибору кандидатів країн-партнерів. Моніторинговий комітет приймає власні процедурні правила, що включають положення про діяльність, права та обов'язки, права голосу та правила відвідування засідань, а також засоби та інструменти для роботи з конфліктами інтересів. Процедурні правила викладається для загального доступу відповідно до Статті 28.4 Регламенту Європейського Парламенту та Ради 2021/1059. Список учасників опубліковується на вебсайті.

Інституційний механізм координації

Серед інших важливих складових в Угоді про партнерство описуються механізм координації, обмеження та ієрархія повноважень Фондів та координація між національними та регіональними програмами, а також ієрархія повноважень Фондів та інших інструментів Союзу в державах-членах. Це також допомагає інформуванню щодо координації нашої Програми. Таким чином забезпечується двосторонній потік інформації.

Партнери програми, за підтримки МК, Спільного секретаріату (з однією або кількома філіями в країнах-партнерах), Контролерів та інших органів Програми, виконують роль постійних координаційних механізмів, що забезпечують загальну координацію і моніторинг використання Європейських та відповідних національних інструментів фінансування. Члени та спостерігачі МК можуть залучатись до виконання інших програм та/або до прийняття рішень (наприклад, у програмах регіонального/територіального розвитку, розвитку повітів/територіальних одиниць в Угорщині, Словацькій Республіці та Румунії), таким чином вони ширше володіють відповідною інформацією. Центр знань при Програмному офісі Сечені (SZPO³), який розміщує СТС та

³ Széchenyi Programme Office

контролерів ТКС і транснаціональних/міжнародних програм, також розширив відповідну інформацію про інші ділянки кордону. Крім того, SZPO бере участь у механізмі реалізації основних програм.

В Угорщині портфолію планування та виконання програм Interreg СВС належить Міністерству закордонних справ та торгівлі (МЗС). На етапі планування МЗС здійснювало координацію процесу розробки програми транскордонного співробітництва, в якій брала участь Угорщина, в повному обсязі, а також у цьому процесі взяли участь Офіс прем'єр-міністра як координатор фондів Регіональної політики ЄС в Угорщині та Міністерство фінансів, що відповідає за територіальний розвиток на національному рівні. МЗС як орган відповідальний за програми Interreg СВС бере участь у Моніторинговому комітеті в ролі консультанта щодо партнерської угоди. Крім того, МЗС бере участь разом з КО основної програми в Координаційному комітеті політики розвитку, який займається усіма питаннями політики розвитку в Угорщині.

У Словаччині обов'язки з планування та виконання програми лежать на Міністерстві інвестицій, регіонального розвитку та інформатизації Словацької Республіки.

У Румунії за такі функції відповідає Міністерство державних робіт, розвитку та управління Румунії.

В Україні до етапу планування та майбутнього виконання програми залучені Секретаріат Кабінету Міністрів України та Міністерство закордонних справ України.

Крім цього, координація забезпечується шляхом запрошення представників керівних органів програми на засідання Моніторингового комітету час від часу або проведення офіційних консультацій на національному рівні стосовно певних питань до проведення засідання та прийняття рішень Моніторинговим комітетом.

Контроль та оцінка:

Моніторинговий комітет – основний орган, що відповідає за контроль та оцінку виконання Програми, які проводяться з допомогою Спільного секретаріату та Філій. Моніторинговий комітет проводить регулярну перевірку, серед іншого:

- прогресу виконання Програми, дотримання контрольних точок виконання та цілей Програми Interreg;
- будь-яких питань, що впливають на результативність Програми, та заходів, що вживаються для вирішення цих питань;
- прогресу щодо оцінювання, узагальнення оцінок та відстеження виконання рекомендацій;
- виконання дій в сфері комунікацій та обізнаності;
- прогресу у реалізації стратегічно важливих операцій Програми та, якщо застосовно, великих інфраструктурних проектів;
- прогресу у нарощуванні адміністративного потенціалу державних установ та бенефіціарів, якщо застосовно.

Крім своїх завдань щодо вибору операцій, як вказано в Статті 22 Регламенту Європейського Парламенту та Ради 2021/1059, Моніторинговий комітет затверджує:

- методологію та критерії вибору операцій, у тому числі будь-які зміни до них, після повідомлення про таке Комісією, за запитом, включно зі створенням спеціальних організаційних комітетів, які відповідають за вибір операцій;
- план оцінки та будь-які зміни до нього;
- будь-які пропозиції Керівного органу щодо внесення змін до Програми, у тому числі такі щодо передачі відповідно до Статті 19(5) Регламенту Європейського Парламенту та Ради 2021/1059;
- підсумковий звіт.

Для визначення прогресу та результативності до оцінки Програми застосовні також такі критерії: ефективність, продуктивність, відповідність, узгодженість та додаткова цінність ЄС для

покращення якості розробки та виконання програм. Для оцінки також можуть бути застосовні інші відповідні критерії, наприклад, інклюзивність, відсутність дискримінації та обізнаність, які можуть бути застосовні до більш ніж однієї програми. Результати оцінки є загальнодоступною інформацією.

З огляду на суттєву роль Моніторингового комітету в оцінці результативності Програми, а також у передачі та прозорості даних, члени Моніторингового комітету зобов'язуються надавати дані для встановлення критеріїв перевірки результативності, а також беруть на себе роль постачальників даних стосовно території їхньої відповідної юрисдикції або компетенції.

Система моніторингу та е-згуртування:

Система INTERREG+ це спеціально розроблена для Програми, повнофункціона, розроблена відповідно до принципів е-згуртованості електронна система обміну даними, моніторингу та забезпечення робочого циклу. Систему можна використовувати протягом усього життєвого циклу програми та проекту. Повний спектр функцій Back Office і Front Office забезпечує електронний обмін даними між бенефіціарами та органами програми, а також надає звіти та статистичні дані щодо виконання проекту та програми.

5. Підхід до комунікацій та обізнаності щодо програми Interreg (цілі, цільова аудиторія, канали комунікації, у тому числі присутність в соціальних мережах, якщо застосовно, запланований бюджет та відповідні показники для контролю та оцінки)

Посилання: пункт (h) Статті 17(3)

Метою комунікацій є досягнення взаєморозуміння, основного чинника успішних соціальних змін. Комунікація керується місією, орієнтована на аудиторію та на дію. Це невід'ємна частина реалізації програми, а її заходи служать досягненню цілей програми. Стратегія для ключових комунікаційних елементів була розроблена на початку Програми: цілі визначались з особливим акцентом на вибраних Пріоритетах, забезпечуючи специфічні рішення для охоплення відповідних цільових груп (як зазначено в підрозділах 2.1.1.3, 2.1. 2.3, 2.2.1.3, 2.2.2.3 і 2.3.1.3 для конкретних цілей) до яких розроблено ключові тематичні повідомлення.

Цілі: конкретні, вимірювані, досяжні, орієнтовані на результат та з чіткими часовими рамками:

1. Програма та її особливості є добре відомими, має широкий розголос серед цільових груп, відповідні учасники широко охоплені, інформація про можливості фінансування та результати є легкодоступною;
2. Виконання програми ефективно та прозоре: добре працює внутрішня комунікація між органами програми; поширюються кращі практики реалізації проекту; для розуміння важливості комунікації приділяється увага розвитку спроможності бенефіціарів;
3. Продемонстровано позитивний вплив співпраці Interreg на європейському рівні.

Цільова аудиторія: комунікація спрямована на політиків та осіб, які приймають рішення на національному, регіональному та місцевому рівнях, на потенційних заявників та бенефіціарів (державні національні, регіональні та місцеві органи влади, регіональні агентства, університети, науково-дослідні інститути, НУО та відповідні приватні неприбуткові організації) і для широкої громадськості залучених країн.

Застосовуються наступні принципи:

- прозорість – інформація про Програму є доступною на всіх етапах;
- точність – лише виключно точна інформація має законну силу;
- своєчасність – інформація, надана своєчасно, є корисною для аудиторії та ЗМІ;
- чіткість – інформація повинна бути зрозумілою і чіткою для цільової аудиторії;

- акценти на проєктах та результатах – є найкращими амбасадорами Програми;
- Обмін практиками між програмами Interreg, між Програмою та відповідними проєктами.

Програма забезпечує дотримання таких принципів під час планування та реалізації інформаційних та комунікаційних заходів: сталий розвиток (практики з охорони навколишнього середовища), рівні можливості та відсутність дискримінації (вразливі групи (включаючи етнічні меншини, людей з обмеженими можливостями, людей похилого віку, дітей, жінок, безробітних, і т.д.)), рівність між чоловіками і жінками.

Цифрова стратегія та використання соціальних медіа є важливими для цілей інформування та візуалізації. Це дуже економічно вигідно. Внутрішня комунікація є невід'ємною частиною комунікаційної стратегії для кращої взаємодії між програмними органами.

Онлайн інструменти:

- Вебсайт програми не лише для зацікавлених сторін програми, а й для широкого загалу.
- Вебсайти проєктів для онлайн презентації в програмі. «Інструмент створення веб сайтів» для економії часу та коштів проєктів на розробку веб сайтів. Контент легко оновлюється на веб сайті програми і результати проєктів є доступними.
- Комунікаційні кампанії (короткі рекламні відео/аудіоподкасти та сторітелінг).
- День європейського співробітництва – для демонстрації досягнень.
- Соціальні мережі (Facebook, Twitter, LinkedIn тощо) – діалог та інтерактивне спілкування для розвитку спільноти.
- Відео – візуальний, персоналізований, тривалий контент про досягнення.
- Фотографії – відносно простий та ефективний спосіб створення привабливих візуальних зображень.
- Традиційні ЗМІ.

Офлайн інструменти:

- Семінари/майстер-класи для потенційних бенефіціарів.
- Тренінги та зустрічі для бенефіціарів проєктів, контролерів та інших програмних інституцій.
- Участь у заходах третіх сторін для підвищення рівня обізнаності, доступу до найкращих практик та обмін позитивним досвідом.

Показники результативності основних видів діяльності: кількість відвідувачів вебсайту; кількість згадувань у ЗМІ.

Контент соціальних медіа матиме три складові: 1) рекламує програму; 2) інформує про заходи, події та історії успіху бенефіціарів; 3) особисте спілкування з аудиторією. Платформа Twitter використовуватиметься для розміщення новин програми і проєктів. LinkedIn – для B2B контенту (оновлення) і Facebook – для публікацій, репостів, фото- та відеоматеріалів.

Мета соціальних медіа – підвищити впізнаваність Програми. **Цілі** соціальних медіа – 1) підвищити обізнаність серед існуючої та потенційної аудиторії та 2) покращити залучення, демонструючи, як аудиторія взаємодіє з контентом. **Індикатори:** кількість підписників і поширень; коментарі, вподобайки, @згадки; клацання веб сайтів, підписки на розсилку тощо.

Відповідно до статті 36 (1) Регламенту Європейського Парламенту та Ради 2021/1059, здійснення комунікаційної діяльності буде забезпечуватись СС і буде призначено співробітника з питань комунікації. Орієнтовний бюджет становить близько 300 000 євро на основі попереднього програмного періоду 2014-2020 років і реалістичного планування до 2029 року.

6. Особливу увагу буде приділено великим інфраструктурним проектам, які будуть відібрані під час конкурсу пропозицій і розглядатимуться як операції стратегічного значення. На їх важливості буде наголошуватись в комунікаційній діяльності протягом усього терміну реалізації програми, від початку і до її завершення.

Інформація про надання підтримки дрібномасштабним проектам, у тому числі малим проектам у межах фондів малих проектів

Посилання: пункт (i) Статті 17(3), Стаття 24

Програма безпосередньо підтримує маломасштабні проекти відповідно до статті 24(1)(а) Регламенту Interreg. Стаття 26 (Кошти малих проектів) не застосовуватиметься.

Протягом останніх двох програмних періодів (ЄІСП, ЄІС) як маломасштабні, так і великомасштабні проекти були популярними серед бенефіціарів у всіх чотирьох країнах. У рамках Програми ЄІСП малі проекти в основному використовувалися як інструмент для започаткування транскордонного співробітництва, тоді як великі стратегічні проекти реалізовувалися в рамках процедур прямого присудження. Переходячи від ЄІСП до ЄІС, малі проекти стали більшими з точки зору обсягів фінансування та партнерства, але все ще спостерігався високий інтерес до реалізації стратегічних, а також широких і всеосяжних комплексів транскордонних заходів як частини великомасштабних, довготривалих проектів. Були оголошені окремі відкриті конкурси для звичайних (включаючи також маломасштабні) та для великих інфраструктурних проектів.

Маломасштабні проекти допоможуть зменшити зростання середнього розміру проекту та запропонують простіше управління (з меншим адміністративним обмеженням) для менш досвідчених потенційних бенефіціарів, а також для проектів з обмеженим фінансовим обсягом. Хоча порівняно з попереднім періодом доступне фінансування зменшилося на період 2021-2027, менші проекти можуть допомогти підтримувати покриття Програмою.

Маломасштабні проекти повинні:

- сприяти прямій співпраці між громадянами та установами,
- залучати нових бенефіціарів до транскордонного співробітництва,
- започатковувати ширшу співпрацю та співпрацю в нових сферах,
- покращуватись завдяки диверсифікації,
- підвищити пізнаваність програми, а також Interreg в усьому регіоні.

Хоча до реалізації своїх транскордонних ідей заохочуться передусім новачки та невеликі інституції, щоб наблизити програму до громадян транскордонного регіону HUSKROUA, це рішення повинно дати можливість реалізувати маломасштабні проекти на спрощених умовах для всіх потенційних бенефіціарів програми Interreg NEXT. Це також відповідає рекомендації щодо оцінки першого етапу попередньої Програми ЄІС ТКС (2014-2020).

Потенційні бенефіціари можуть подавати заявки на фінансування малих проектів та дій «люди-людям» за всіма пріоритетами Програми Interreg NEXT Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна 2021-2027, залежно від тематичної спрямованості їхньої співпраці.

У регіоні є очевидною потреба у кращому співробітництві та розв'язанні низки юридичних, організаційних чи інших труднощів, а також важливість реалізації дій «люди-людям» (наприклад, спортивні, релігійні, культурні програми) з метою формування довіри та передачі досвіду великому колу зацікавлених сторін. Хоча низку потреб можна було б задовольнити діями відповідно до обраних цілей у рамках тематичної концентрації, багато потреб у співпраці не відповідають цим цілям. Врешті, поглиблення співпраці в інших сферах було б бажаним, оскільки потенційні вигоди від цього важливі, в той час як проекти дрібні та різноманітні, тому їх обсяг у кожній темі недостатній для визначеної Конкретної цілі.

Виходячи з необхідності посиленого інституційного співробітництва в темах, які не обираються для тематичної концентрації програми, але є актуальними, особливо для вивчення можливостей для подальших сфер співпраці, Конкретна ціль 1 b Interreg (підвищення ефективності державного управління шляхом сприяння правовому та адміністративному співробітництву та співпраці між

громадянами, суб'єктами громадянського суспільства та інституціями, зокрема з метою вирішення правових та інших перешкод у прикордонних регіонах) дозволяє залучити до участі у співпраці широке коло партнерів (наприклад, урядовців, органи державного управління, муніципалітети, державні установи, неурядові/громадські організації).

Програма вітає маломасштабні проекти з такими цілями (перелік не є виключним):

- перші спроби співпраці для новачків;
- створення нових управлінських мереж (включаючи нові елементи співпраці);
- тестування та початкове фінансування для більших проектів;
- малі та цільові пілотні дії;
- капіталізація результатів інших ініціатив (включаючи передачу ноу-хау та обмін знаннями);
- просвітницькі заходи для широкої громадськості;
- дії «люди-людям», сприяння контактам і взаємодії між людьми, зміцнення довіри;
- транскордонне міжмуніципальне співробітництво;
- НДІ та створення продуктів з високою доданою вартістю;
- розвиток потенціалу та передача знань, пов'язаних із співробітництвом підприємців та стратегіями «розумної» спеціалізації;
- співробітництво в галузі освіти;
- мале будівництво локальної інфраструктури;
- закупівля невеликого обладнання.

Бенефіціари малих проектів повинні максимально повно використовувати спрощені способи оплати (SCO⁴), запропоновані Програмою (відповідно до параграфа 25 преамбули Регламенту ЄС 2021/1059). Реальні витрати будуть можливими лише за умови вибору варіанту фіксованої ставки щодо категорій витрат, до яких застосовується фіксована ставка (наприклад: до 20% персоналу або 40% для всіх прийнятних витрат, крім прямих витрат на персонал). Це сприятиме простішій звітності, контролю/аудиту. Згідно з методологією індикаторів, ми припускаємо, що розмір проекту становитиме близько 500 000 євро, але остаточне рішення буде прийнято моніторинговим комітетом під час затвердження конкурсу заявок. Разом з тим, у відповідності до методології індикаторів, Моніторинговий комітет вирішить ліміт фінансування проекту, межа якого може становити максимум 200 000 євро.

⁴ Simplified Cost Options

7. Положення про виконання

7.1. Керівні органи програми

Посилання: пункт (а) Статті 17(б)

Таблиця 9

Керівні органи програми	Назва установи [255]	Контактна особа [200]	Електронна адреса [200]
Керівний орган	Міністерство закордонних справ та торгівлі Угорщини	Пан Петер Кіш-Парчіу (Mr. Péter Kiss-Parciu) Пані Ніколета Хорват (Ms. Nikoletta Horváth)	hathatar@mfa.gov.hu , nikoletta.horvath@mfa.gov.hu
Державний орган (для програм із сторонніми країнами-учасницями, якщо застосовно)	Міністерство закордонних справ та торгівлі Угорщини	Пан Андраш Штефанік (Mr. András Stefanik)	andras.stefanik@mfa.gov.hu
	Міністерство інвестицій, регіонального розвитку та інформатизації Словацької Республіки	Пан Томаш Швятловскі (Mr. Tomáš Swiatlowski)	tomas.swiatlowski@mirri.gov.sk
	Міністерство державних робіт, розвитку та управління Румунії	Пані Юлія Герцог (Ms. Iulia Hertzog)	iulia.hertzog@mdlpa.ro
	Секретаріат Кабінету Міністрів України	Пан Анатолій Куцевол (Mr. Anatolii Kutsevol)	kutsevol@kmu.gov.ua
Орган аудиту	Генеральний директорат з питань аудиту використання європейських фінансових фондів, Угорщина	Пан Д-р Болаж Денче (Mr. Balázs Dencső dr)	balazs.dencso@eutaf.gov.hu
Представники групи аудиторів (для програм із сторонніми країнами-учасницями, якщо застосовно)	Генеральний директорат з питань аудиту використання європейських фінансових фондів, Угорщина	Пан Д-р Болаж Денче (Mr. Balázs Dencső dr)	balazs.dencso@eutaf.gov.hu
	Міністерство фінансів Словацької	Пані Владіміра Захарідешова	vladimira.zacharidesova@mfsr.sk

	Республіки, Відділ аудиту та контролю	(Ms Vladimíra Zacharidesová) Пані Петра Кучак-Нетрьюва (Ms Petra Kučák Netryová)	petra.kucak.netryova@mfsr.sk
	Рахунковий суд Румунії – Орган аудиту Підрозділ з питань програм європейського територіального співробітництва	Пан Дан Лучіан (Mr. Dan Lucian)	autoritateadeaudit@rcc.ro
	Рахункова палата України	Пан Василь Невідомий (Mr. Vasyl Nevidomyi)	Nevidomyi_vi@rp.gov.ua
		Пані Юлія Мироненко (Ms. Yuliia Myronenko)	Myronenko_YP@rp.gov.ua
		Пан Володимир Дуборіз (Mr. Volodymyr Duboriz)	Duboriz_VA@rp.gov.ua
Орган, якому Комісія проводить платежі	Міністерство закордонних справ та торгівлі Угорщини	Пан Петер Кіш-Парчіу (Mr. Péter Kiss-Parciu) Пані Ніколета Хорват (Ms. Nikoletta Horváth)	hathatar@mfa.gov.hu , nikoletta.horvath@mfa.gov.hu

7.2. Процедура створення спільного секретаріату

Посилання: пункт (b) Статті 17(6)

Країни-партнери погодили створення Спільного секретаріату для Програми INTERREG NEXT Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна 2021-2027 на базі вже створеного СТС Програми ENI HU-SK-RO-UA. Відповідно до цього рішення Спільний секретаріат буде створено на базі неприбуткової компанії «Програмний офіс Сечені» (Széchenyi Programme Office Nonprofit Llc) (надалі – «SZPO»). Спільний секретаріат – автономний орган в рамках організаційних структур SZPO; проте, Компанія забезпечує відповідні функції бек-офісу для забезпечення безперервності операційної діяльності, а також комплексні послуги для успішного виконання Програми (наприклад, координація розробки та функціонування системи контролю Програми, супровід у вирішенні нормативно-правових, кадрових, закупівельних, фінансових питань та координація проведення аудиту).

Спільний секретаріат співпрацює з Керівним органом для координації та виконання Програми та надає належну допомогу Державним органам. З одного боку, система створення Керівного органу та

Спільного секретаріату гарантує їхнє співробітництво, а з іншого – незалежність від державних структур. Спільний секретаріат також допомагає Моніторинговому комітету виконувати відповідні функції та завдання (зокрема, організація засідань Моніторингового комітету, у тому числі підготовку та підписання документів, полегшення процесу прийняття рішень, забезпечення контролю виконання). Крім того, Спільний секретаріат надає заявникам інформацію про можливості фінансування, допомагає у пошуку партнерів та розробці проектів, керує процесом подання заявок, супроводжує операційний процес оцінки та відбору, а також допомагає бенефіціарам у здійсненні операційної діяльності. Також Спільний секретаріат готує документи на рівні програми (наприклад, вказівки для заявників та бенефіціарів, звіти, які Керівний орган зобов'язаний подати до Європейської Комісії після їхнього затвердження Моніторинговим комітетом), координує оцінювання під час виконання Програми, та провадить інформаційну та рекламну діяльність.

Кількість та кваліфікація персоналу повинні відповідати завданням, як визначено вище. Персонал Спільного секретаріату набирається з огляду на партнерство програми. Персонал набирається за згодою країн-партнерів. Комісія з відбору, що складається з одного представника кожної країни-партнера та представника SZPO як базової установи, приймає рішення щодо особи керівника Спільного секретаріату. Члени Спільного секретаріату обираються комісією, що складається з одного представника кожної країни-партнера, керівника Спільного секретаріату та представника SZPO. Працедавцем персоналу Спільного секретаріату є SZPO.

Місцезнаходження Спільного секретаріату: м. Будапешт, Угорщина, співробітників Спільного секретаріату – м. Ньїредьгаза, Угорщина. Філії відкриваються в Угорщині, Словаччині, Румунії та Україні.

Загальну структуру та діяльність Спільного секретаріату координує керівник Спільного секретаріату, безпосередні підлеглі:

- заступник керівника Спільного секретаріату;
- керівники програм;
- голова відділу комунікацій – роль, яку виконують інші співробітники або штатний працівник;
- фінансові керуючі – роль, яку виконують інші співробітники або штатний працівник.

Фінансування Спільного секретаріату здійснюється за рахунок Технічної допомоги Програми. Детальні положення щодо фінансового управління керівними органами програми, розроблені країнами-партнерами, викладені в меморандумі про взаєморозуміння.

7.3. Розподіл відповідальності між державами-членами, що є учасниками, та, якщо застосовно, третіми країнами та ОСТ (закордонними країнами і територіями), у випадку внесення фінансових коригувань Керівним органом або Комісією

Посилання: пункт (с) Статті 17(6)

7.3.1. Загальні положення щодо відповідальності між державами-членами та країною-партнером

Кожна держава-член/країна-партнер несе відповідальність за запобігання, виявлення та виправлення порушень, відповідно до чинного національного та європейського законодавства..

Без обмеження обсягу відповідальності держави-члена/країни-партнера відповідно до статті 52 Регламенту (ЄС) 2021/1059, Керівний орган забезпечує стягнення будь-якої суми, виплаченої внаслідок порушення, – або якщо Керівний орган має право вийти з Договору субсидування та вимагати повернення внеску ЄС частково або в повному обсязі – з головного партнера. Партнери виплачують головному партнеру будь-які неправомірно сплачені суми.

Якщо головний партнер не забезпечує виплати від інших партнерів або якщо Керівний орган не забезпечує виплати від головного партнера, держава-член/країна-партнер, де знаходиться відповідний партнер, або, для Європейських об'єднань територіальних громад, де він зареєстрований, відшкодовує Керівному органу будь-які суми, неправомірно сплачені такому партнеру.

Якщо Керівний орган несе будь-які судові витрати внаслідок судового провадження для звернення стягнення, навіть якщо судову справу було програно, держава-член/країна-партнер, де знаходиться головний партнер, відповідальний за порушення зазначеної процедури, відшкодовує такому органу відповідні витрати.

Керівний орган несе відповідальність за відшкодування сум, повернутих до загального бюджету Союзу, відповідно до розподілу відповідальності між державами-членами та країною-партнером.

Керівний орган відшкодовує Союзу кошти після стягнення відповідних сум з головного партнера/партнера/держави-члена/країни-партнера.

Відповідно до статті 52 (4) Регламенту (ЄС) 1059/2021, після того, як держава-член/країна-партнер відшкодує Керівному органу будь-які суми, неправомірно сплачені партнеру, вона може продовжити або ініціювати процедуру стягнення з такого партнера відповідно до національного законодавства.

Держава-член/країна-партнер не несуть жодних зобов'язань щодо звітування перед керівними органами Програми, Моніторинговим комітетом або Європейською Комісією стосовно таких національних стягнень.

Якщо держава-член/країна-партнер не відшкодувала Керівному органу будь-які неправомірно сплачені партнеру суми, ці кошти є предметом відшкодування на основі наказу Комісії, який виконується, якщо це можливо, шляхом проведення взаємозаліку у наступних платежах за тією ж програмою відповідної держави-члена/країни-партнера. Таке стягнення не є фінансовим коригуванням та не зменшує підтримку з боку ЄФРР або будь-якого зовнішнього фінансового інструменту Союзу на рівні Програми. Отримана сума становить цільовий дохід відповідно до статті [21(3)] Регламенту (ЄС, Euratom) [FR-Omnibus].

Стосовно сум, які держава-член/країна-партнер не відшкодувала Керівному органу, то вони повинні бути зараховані у наступних платежах за тією ж програмою Interreg. Після цього Керівний орган здійснює залік стосовно цієї держави-члена/країни-партнера відповідно до розподілу зобов'язань між державами-членами/країнами-партнерами програми Interreg, у разі виникнення фінансових коригувань, ініційованих Керівним органом або Комісією.

Держави-члени та країна-партнер погоджуються, що ані головний партнер, ані Керівний орган програми не зобов'язані стягувати неправомірно сплачену суму, що в цілому не перевищує 250 євро без урахування відсотків за звітний рік, як внесок з фондів Союзу.

7.3.2. Правила розподілу відповідальності

Держави-члени/країна-партнер несуть відповідальність таким чином:

- *Порушення щодо головного або єдиного партнера або партнерів:*

Держави-члени/країна-партнер несуть відповідальність за повернення неправомірно сплаченої суми, як описано в пункті 7.3.1., якщо не доведено, що єдиний партнер або партнер (партнери) вже перерахували неправомірну суму головному партнеру, що знаходиться на території іншої держави-члена/країни-партнера.

Держави-члени/країна-партнер несуть відповідальність за можливі фінансові наслідки порушень, причиною яких були дії головного або єдиного партнера або партнерів, що знаходяться на її території.

- *Порушення діяльності спільних органів управління:*

У випадку виникнення порушень внаслідок дій та рішень, прийнятих Керівним органом, органом, що здійснює бухгалтерську функцію та/або Спільним секретаріатом, відповідальність перед Європейською Комісією та Моніторинговим комітетом несе держава-член, де знаходиться такий Керівний орган, орган, що здійснює бухгалтерську функцію та Спільний секретаріат.

- *Системні порушення на державному рівні:*

Якщо Європейська Комісія або Орган аудиту виявляють системну помилку, яка явно виникла внаслідок дій держави-члена/країни-партнера, відповідна держава-член/країна-партнер несе одноосібну відповідальність за повернення коштів.

- *Системні порушення на рівні програми:*

За системні порушення або фінансові коригування на рівні програми, які не могли виникнути внаслідок дій держави-члена/країни-партнера, відповідальність несуть держава-член та країна-партнер на паритетних засадах.

- *Фінансові коригування на рівні програми:*

Якщо фінансові коригування вносяться Європейською Комісією на програмному рівні, зобов'язання визначається Керівним органом, Органом аудиту орган, що здійснює бухгалтерську функцію. Як правило, держава-член/країна-партнер несе відповідальність за оплату такого коригування. Держави-член та країна-партнер сплачують частку коригування пропорційно до сум, що були визначені Органом аудиту як неправомірно схвалені державою-членом/країною-партнером.

Принципи відповідальності, описані вище, також застосовуються до фінансових виправлень до Технічної допомоги (ТД), розрахованих відповідно до статті 27 Регламенту (ЄС) 1059/2021, оскільки такі виправлення будуть прямим наслідком порушень, пов'язаних з проектом (системних чи ні). Керівний орган буде інформувати державу-члена/країну-партнера про всі порушення та їх вплив на ТД.

Держави-члени/країна-партнер звітує про порушення відповідно до критеріїв визначення випадків порушення, про які необхідно повідомити; дані, які необхідно надати та формат звітності є визначені в Регламенті (ЄС) 1060/2021. Про порушення повідомляє держава-член/країна-партнер, у якій витрати оплачуються головним партнером або бенефіціаром, що реалізує проект. Спеціальна процедура в цьому відношенні буде частиною опису системи управління та контролю програм, яка буде створена відповідно до статті 69 (12) Регламенту (ЄС) 1060/2021.

Якщо держава-член встановлює фінансове коригування, застосовується стаття 103 ЗПР.

Згідно статті 88 ЗПР, Керівний орган повинен належним чином подбати про процедуру повернення коштів до бюджету Європейського Союзу та відсотків за будь-яку затримку.

Подальші деталі домовленостей можуть регулюватися іншими, пов'язаними з програмою, документами.

8. Застосування собівартості одиниці, паушальних платежів, фіксованої тарифної ставки та фінансування, не прив'язаного до витрат

Посилання: Статті 94 та 95 Регламенту (ЄС) 2021/1060 (РЗП)

Таблиця 10: Застосування собівартості одиниці, паушальних платежів, фіксованої тарифної ставки та фінансування, не прив'язаного до витрат

Цільове застосування положень Статей 94 та 95	ТАК	НІ
Завдяки програмі впровадження зможе скористатися відшкодуванням правомірних витрат з розрахунку на основі собівартості одиниці, паушальних платежів та фіксованої тарифної ставки, за пріоритетом відповідно до Статті 94 РЗП (якщо так, заповніть Доповнення 1)	☐	☒
Завдяки програмі впровадження зможе скористатися фінансуванням, не прив'язаним до витрат, відповідно до Статті 95 РЗП (якщо так, заповніть Доповнення 2)	☐	☒

ДОПОВНЕННЯ

Мапа 1: Мапа програмної території

Доповнення 1: Внесок Союзу на основі собівартості одиниці, паушальних платежів та фіксованої тарифної ставки не застосовуються

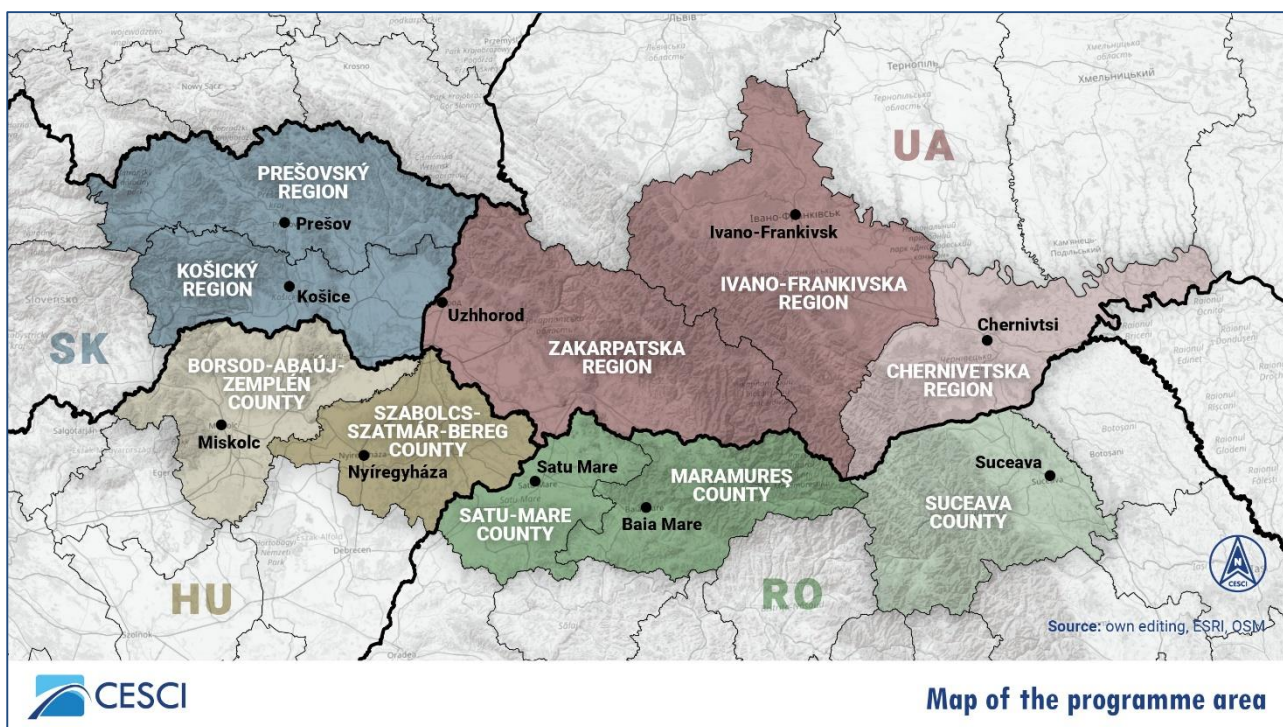
Доповнення 2: Внесок Союзу на основі фінансування, не прив'язаного до витрат не застосовується

Доповнення 3: Перелік запланованих операцій стратегічного значення, з розкладом

Unofficial translation

Мапа 1

Мапа програмної території

Доповнення 1

Внесок Союзу на основі собівартості одиниці, паушальних платежів та фіксованої тарифної ставки

не застосовуються

Шаблон подання даних на розгляд Комісії

Стаття 94 Регламенту (ЄС) 2021/1060 (РЗП)

Дата подання пропозиції	

Таке Доповнення непотрібне, якщо застосовні спрощені варіанти покриття витрат від ЄС, визначені делегованим законодавчим актом, зазначеним у Статті 94(4) РЗП.

Unofficial translation

A. Короткий перелік основних складових

Пріоритет	Фонд	Конкретна ціль	Орієнтовна частка загального розподілу фінансів відповідно до пріоритетів, до якої застосовано спрощений варіант покриття витрат, %	Тип(и) відповідних операцій		Показник правомірності відшкодування		Одиниця вимірювання показника правомірності відшкодування	Тип спрощеного варіанту покриття витрат (стандартна шкала собівартості одиниці, паушальних платежів та фіксованої тарифної ставки)	Сума (у євро) або відсоток (для фіксованих тарифних ставок) спрощеного варіанту покриття витрат
				Код ¹	Опис	Код ²	Опис			

¹ Зазначене стосується коду виміру сфери втручання у Таблиці 1 Додатку I до РЗП.

² Зазначене стосується коду загального показника, якщо застосовно.

В. Деталі відповідного типу операції (заповнюється для кожного типу операції)

Чи отримав Керівний орган допомогу від зовнішньої компанії для визначення спрощеного варіанту покриття витрат, як вказано далі?

Якщо так, вкажіть зовнішню компанію: Так/Ні – Назва зовнішньої компанії

1.1. Опис типу операції, включно з термінами реалізації. ¹	
1.2 Конкретна ціль.	
1.3 Показник правомірності відшкодування. ²	
1.4 Одиниця вимірювання показника правомірності відшкодування.	
1.5 Стандартна шкала собівартості одиниці, паушальних платежів та фіксованої тарифної ставки.	
1.6 Сума по кожній одиниці вимірювання або відсоток (для фіксованих тарифних ставок) спрощеного варіанту покриття витрат.	
1.7 Категорії витрат, що покриваються на основі собівартості одиниці, паушальних платежів та фіксованої тарифної ставки.	

¹ Запланована дата початку вибору операцій та запланована остаточно дата їхнього завершення (див. Статтю 63(5) РЗП).

² Для операцій з кількома спрощеними варіантами покриття витрат, що включають різні категорії витрат, різні проекти або послідовні етапи однієї операції, пункти 1.3-1.11 заповнюються для кожного показника правомірності відшкодування.

1.8 Чи включають вказані категорії витрат усі правомірні витрати на операцію? (Так/Ні)	
1.9 Метод коригування. ³	
1.10 Верифікація досягнення поставлених цілей: - зазначте, які документ(и)/систему буде використано для верифікації досягнення поставлених цілей; - вкажіть предмет верифікації та особу інспектора, який проводитиме верифікацію на рівні керівництва; - зазначте заходи, які буде виконано для збору та зберігання відповідних даних/документів.	
1.11 Можливі помилкові стимули, пом'якшувальні заходи ⁴ та передбачуваний рівень ризику (високий/середній/низький).	
1.12 Загальна сума (національне фінансування та фінансування від ЄС), яку, як очікується, буде відшкодовано Комісією відповідно до вказаних фактів.	

С: Розрахунок стандартної шкали собівартості одиниці, паушальних платежів та фіксованої тарифної ставки*

1. Джерело даних, що використовуються для розрахунку стандартної шкали собівартості одиниці, паушальних платежів та фіксованої тарифної ставки (особа, яка створила, збрала та зареєструвала дані; місце збереження даних; кінець звітного періоду; перевірка тощо):

2. Вкажіть, чому запропоновані метод та розрахунок на основі статті 88(2) РЗП застосовні до типу операції:

³ Якщо застосовно, вкажіть частоту та терміни внесення коригування та чітке посилання на конкретний показник (у тому числі посилання на вебсайт, де цей показник опубліковано, якщо застосовно).

⁴ Які потенційні негативні наслідки для якості операцій, для яких надається допомога, і, якщо такі є, які заходи (наприклад, контроль якості) будуть вжиті для зменшення відповідних ризиків?

3. Вкажіть методи проведення розрахунків, зокрема такі, що включають будь-які прогнози щодо якості або кількості. Якщо застосовно, використовуються статистичні дані та контрольні показники, що надаються за запитом у форматі, який Комісія може використати.

4. Поясніть критерії гарантії того, що до розрахунку стандартної шкали собівартості одиниці, паушальних платежів та фіксованої тарифної ставки були включені лише правомірні витрати.

5. Оцінка органом або органами аудиту методології розрахунку, а також сум та заходів для забезпечення перевірки, якості, збору та зберігання даних:

Unofficial translation

Доповнення 2

Внесок Союзу на основі фінансування, не прив'язаного до витрат

Шаблон подання даних на розгляд Комісії

не застосовується

Стаття 95 Регламенту (ЄС) 2021/1060 (РЗП)

Дата подання пропозиції	

Таке Доповнення непотрібне, якщо використовують суми фінансування від ЄС, не прив'язані до витрат, визначені делегованим законодавчим актом, зазначеним у Статті 95(4) РЗП.

Unofficial translation

A. Короткий перелік основних складових

Пріоритет	Фонд	Конкретна ціль	Сума, що покривається фінансуванням, не прив'язаним до витрат	Тип(и) відповідних операцій		Індикатор		Одиниця вимірювання щодо <u>виконуваних</u> <u>умов/очікуваних</u> <u>результатів для</u> <u>ініціювання</u> <u>Комісією</u> <u>відшкодування</u> <u>витрат</u>	Метод, передбачений для відшкодування витрат бенефіціару чи бенефіціарам
				Код ¹	Опис	Код ²	Опис		

¹ Зазначене стосується коду виміру сфери втручання у Таблиці 1 Додатку I до РЗП та Додатку IV до Регламенту EMFAF (Європейський фонд морського та рибного господарства та аквакультури).

² Зазначене стосується коду загального показника, якщо застосовно.

В. Деталі відповідного типу операції (заповнюється для кожного типу операції)

1.1. Опис типу операції.			
1.2 Конкретна ціль.			
1.3 Виконувані умови або очікувані результати.			
1.4 Реченець виконання умов або досягнення результатів.			
1.5 Одиниця вимірювання щодо виконуваних умов/очікуваних результатів для ініціювання Комісією відшкодування витрат.			
1.6 Проміжні результати (якщо застосовно) для ініціювання Комісією відшкодування витрат, із графіком виплат відшкодування.	Проміжні результати	Запланована дата	Сума (євро)

1.7 Загальна сума (включно з фінансуванням від ЄС та національним фінансуванням).	
1.8 Метод коригування.	
<p>1.9 Верифікація досягнення результату або виконання умови (за доцільності – з проміжними результатами):</p> <ul style="list-style-type: none"> - зазначте, які документ(и)/систему буде використано для верифікації досягнення результату або виконання умови (за доцільності – з проміжними результатами для кожної умови/кожного результату); - зазначте, яким чином та ким проводитиметься верифікація на рівні керівництва (включно з перевітками на місці); - зазначте заходи, які буде виконано для збору та зберігання відповідних даних/документів. 	
1.10 Використання грантів у формі фінансування, не прив'язаного до витрат/Чи надається грант державою-членом бенефіціарам у формі фінансування, не прив'язаного до витрат? [Так/Ні]	
<p>1.11 Заходи на забезпечення аудиторської перевірки.</p> <p>Назвіть орган(и), відповідальні за такі заходи.</p>	

Доповнення 3

Перелік запланованих операцій стратегічного значення, з розкладом – Стаття 17(3)

не застосовуються

Текстове поле [2 000]

Дійшовши висновку, що метод прямого присудження великомасштабних проєктів несли високий ризик для Програми HUSKROUA ЄСП ТКС 2007-2013, вирішено оголосити конкурс пропозицій для відбору великих інфраструктурних проєктів.

Орієнтовними сферами втручання, які можуть принести користь, є, серед іншого Пріоритет 1 КЦ iv) запобігання катастрофам та дії у надзвичайних ситуаціях: технічна підготовка проєктів розвитку загальної інфраструктури та реалізація проєктів розвитку інфраструктури спільної зацікавленості, а також Пріоритет 1 КЦ vii) сталий розвиток навколишнього середовища: спільні втручання з реконструкції/захисту, відновлення або відродження оселищ з метою захисту та відновлення місцевих і регіональних екосистем, покращення біорізноманіття, включно з розробкою конкретних механізмів.

Ці вибрані сфери втручання можуть також бути пов'язані з результатами реалізованих проєктів програмного періоду 2014-2020.

З урахуванням того, що у програмі беруть участь чотири країни, а відбір проєктів відбувається методом конкурсу проєктних пропозицій, встановлено наступні часові рамки: оголошення конкурсу пропозицій – 4 квартал 2022 року, оцінка – 2 квартал 2023 року, укладання контрактів – 3 квартал 2023 року, початок впровадження – 4 квартал 2023 року з умовним терміном реалізації 36 місяців.

Що стосується методу відбору – окрема процедура конкурсу (так званий обмежений конкурс) може бути розроблена з можливістю використання двох етапів (подання концептуальної записки на першому етапі, з подальшим складанням повної проєктної пропозиції на другому етапі), або спільний конкурс для визначеного лота.

Правова примітка: моніторинговий комітет затверджує конкурсну документацію та критерії оцінки і відбору, тому остаточний обсяг тем та окремих операцій стратегічного значення будуть відомі й дійсні після відбору.)